PLAN DE DEZVOLTARE ȘI PROMOVARE REȚELEI DE CICLOTURISM

Ținutul Sării – destinație turistică de explorat cu bicicleta

Sóvidék – Hegyalja kerékpárosbarát térség

Bike Friendly Salt Mountain Region

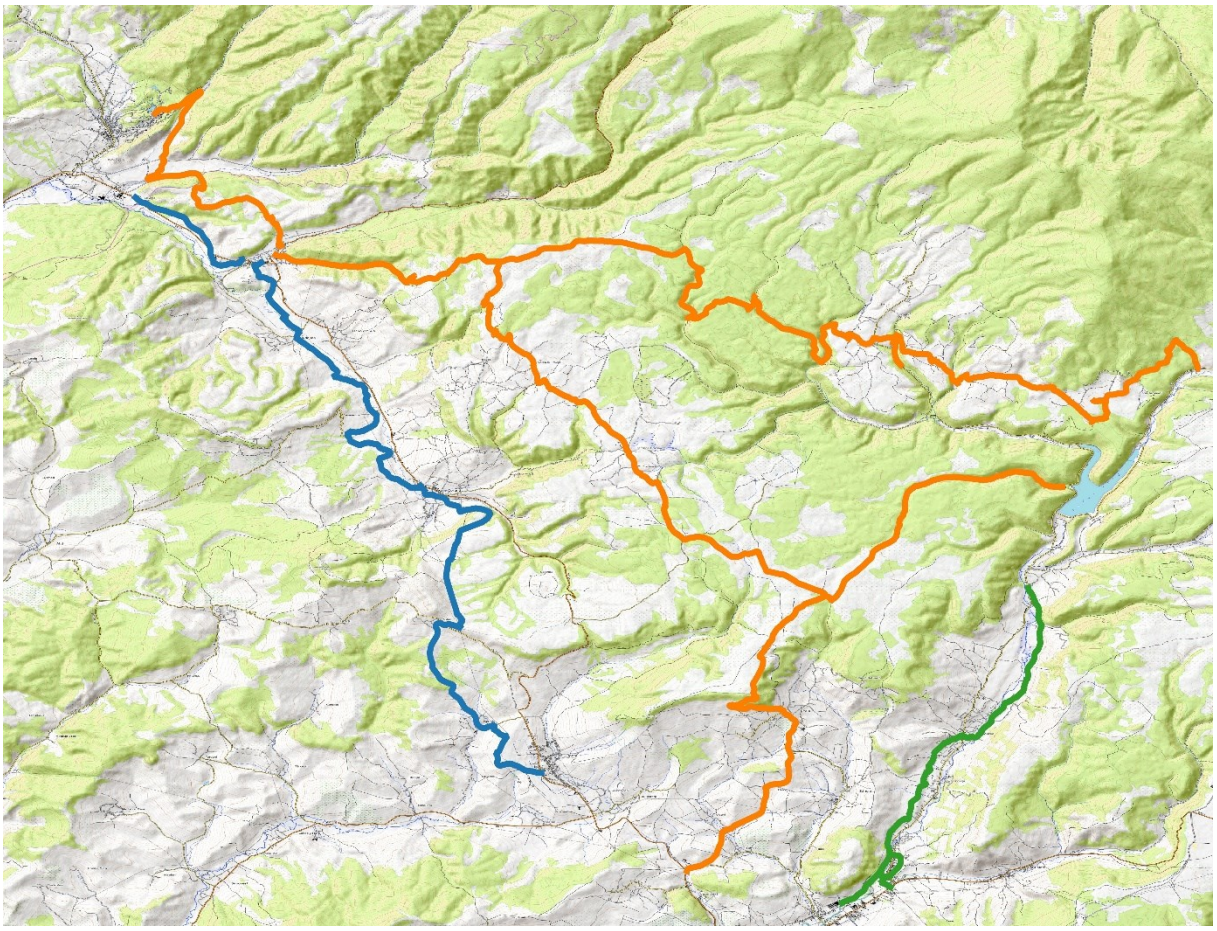

Elaborat de: PLANIFICATIO DEZVOLTARE ȘI ENERGIE S.R.L.

CUI 34307922 J19/96/2015

Miercurea Ciuc
Zsögödi Nagy Imre nr. 195
www.planificatio.com

Coordonator	Csák László	PhD, PgDip
Colaboratori:	Kocsis Erika, economist	MA
	Orbán Krisztina, urbanist, geograf	MSc
	Gyergyai László-Zsolt, economist	MA

semnătura coordonator

Digitally signed by Laszlo Csak
DN: c=RO, l=Miercurea Ciuc, o=PLANIFICATIO DEZVOLTARE SI ENERGIE SRL, title=Administrator, cn=Laszlo Csak, 2.5.4.20=0741191977, serialNumber=CL264, givenName=Laszlo, sn=Csak, 2.5.4.97=RO34307922
Date: 2020.11.09 10:59:41 +02'00'

L.S.

09.11.2020

PLAN DE DEZVOLTARE ȘI PROMOVARE REȚELEI DE CICLOTURISM

Ținutul Sării – destinație turistică de explorat cu bicicleta

Sóvidék – Hegyalja kerékpárosbarát térség

Bike Friendly Salt Mountain Region

Cuprins

INTRODUCERE 5
Prezentare generală 5
Harta 1 – Ținutul Sării – Hegyalja 5
Obiective 7
DEZVOLTAREA ȘI PROMOVARE A TRASEELOR DE CICLOTURISM DIN ȚINUTUL SĂRII ȘI ZONA HEGYALJA 8
Contextul actual 8
Figura 1-2: Statistică turismului HR 8
Figura 3-4: Statistică turismului MS 9
Evoluția populației între 2007-2018 10
Harta 2 – Evoluția populației în perioada 2007 – 2018 10
Cifra de afaceri din turism în raport la cifra de afaceri totală 11
Harta 3 – Ponderea cifrei de afaceri realizat de sectorul hoteluri și restaurante din total cifra de afaceri 11
Harta 4 Cifra de afaceri în turism pe angajat 12
Figura 5 Ponderea cifrei de afaceri din turism în valoarea totală 12
Figura 6 Productivitate sectorului și productivitate zonală 13
Sectoare de activitate economică – turismul 14
Figura 5 - Numărul turiștilor raportat la numărul populației 14
Harta 5 – Numărul sosirilor pe locuitori 15
Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică 16
Figura 6 – Proporția capacității de cazare a pensiunilor în capacitatea de cazare totală 16
Figura 7 – Numărul sosirilor în unitățile de cazare în 2017 17
Harta 6 – Numărul înnoptărilor pe sosiri în structuri de primire turistică - 2017 18
Gradul de ocupare a unităților de cazare 19
Harta 7 – Gradul de ocupare a unităților de cazare 2017 19
Figura 8 – Gradul de ocupare a unităților de cazare 2017 20
Ecoturismul și cicloturismul în Ținutul Sării 21
Analiza traficului pe DJ 138 24
Analiza SWOT a cicloturismului în zonă 26
PLANUL DE ACȚIUNE 28
Harta 8 Trasee montane propuse 29
Harta 9 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – suprafețe împădurite 29
Harta 10 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – curbe de mivel 30

Harta 11 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – alte drumuri locale 30
Pistele și traseele de bicicletă propuse în Ținutul Sării –Hegyalja 31
Harta 12 Traseul 1, tronson Sicasau – Vărșag 31
Harta 13 Traseul 1, tronson Vărșag - Praid 32
Harta 14 Traseul 2 33
Harta 15 Traseul 3 34
Harta 16 Traseul 4 35
Harta 17 Pista axială Vest 37
Harta 18 Pista axială Vest – traseu și suprafețe împădurite, curbe de nivel 38
Harta 19 Pista axială Est – traseu și suprafețe împădurite, curbe de nivel 39
Caracteristicile unei localități, unități de cazare, restaurant, loc de odihnă și de informare prietenoasă cu biciclişti PriBi 42
Localitatea trebuie să dispună de următoarele: 42
Unitatea de cazare va avea: 42
Restaurantul pro ciclist oferă: 43
Locuri de odihnă/adaposturi 43
Pași de urmat pentru atingerea obiectivelor: 44
Planificare, proiectare 44
Implementare 45
Modele de piste, trasee, marcaje, indicatoare, panouri informative propuse 46
Resurse financiare necesare 47
Resurse umane necesare: 48
Promovare și marketing 48
Documente analizate 51
Anexe 52

INTRODUCERE

Prezentare generală

Ținutul Sării - Hegyalja se situează în partea vestică a judeţului Harghita, la graniţa de est a judeţului Mureş.

Prezentul plan prezintă stadiul actual în această zonă al turismului în general și al cicloturismului în special și vine cu un set de priorități care să ajute valorificarea zonei în care natura și cultura locală ocupă un loc important. Măsurile propuse vor fi în concordanţă cu cerinţele impuse de legislaţia naţională.

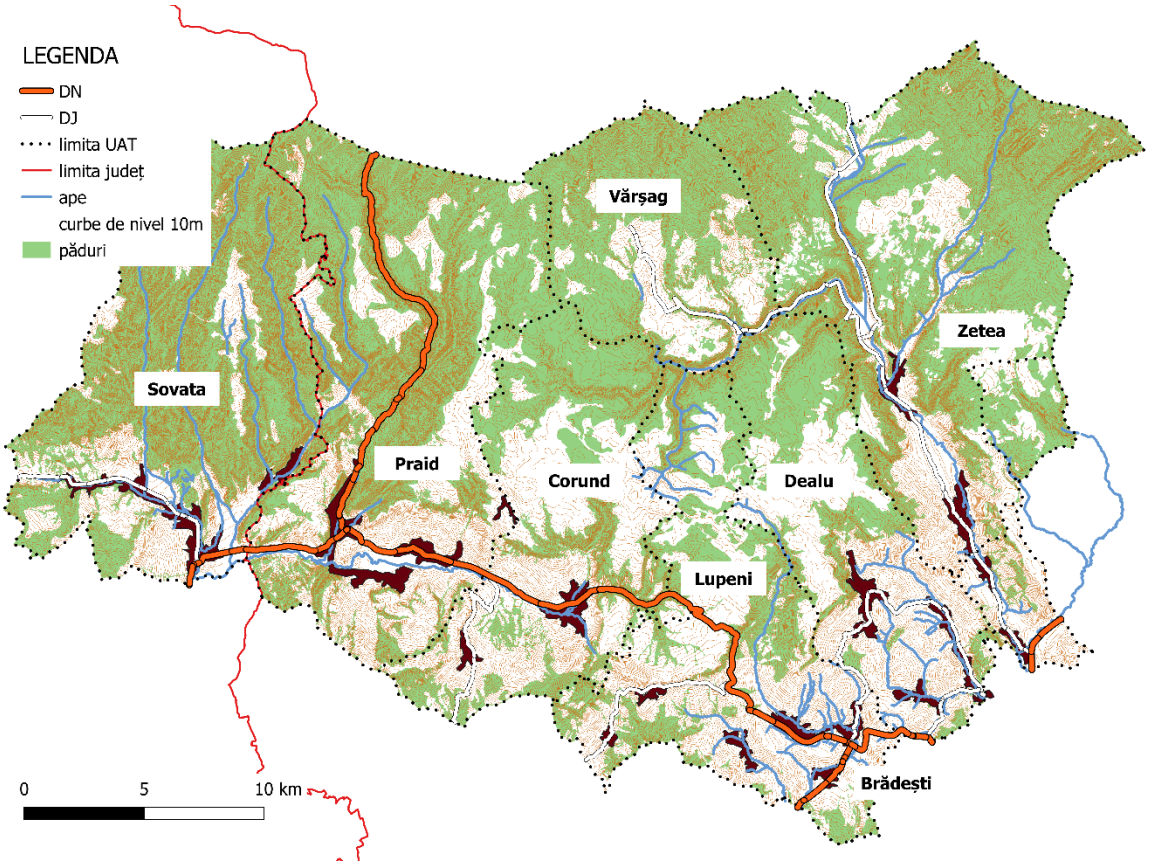

Harta 1 – Ținutul Sării – Hegyalja

Relieful teritoriului este foarte variat. Conuri şi platforme vulcanice păstrează urmele activităţilor vulcanice. În structura litologică găsim andezitul, respectiv rocile formate din sedimentele vulcanice şi din cenuşă. Aici se combină formele de relief a dealurilor şi a munţilor, respectiv vegetaţia acestora. Relieful este acoperit în mare parte de păduri de

foioase, păşuni şi fâneţe. Terenurile agricole se regăsesc în proporţii foarte reduse, ca atare principalele sectoare de activitate economică sunt **creşterea animalelor** şi **turismul**.

Dealurile şi depresiunile care înconjoară această regiune sunt alcătuite din roci vulcanice şi roci sedimentare. Aici se includ sedimentele marine datate din epoca Miocen, depunerile masive de sare, care, de-a lungul anilor, au condus la formarea munţilor şi stâncilor de sare. Şi în ziua de azi putem vedea urmele activităţii munţilor vulcani ai Gurghiului, unde putem găsi aproape neatinşi marginea uriaşă a craterelor vulcanici (Vf. Saca Mare 1777 m, Vf. Saca Mică 1733 m şi Vf. Tătarca 1689 m).

Bazinul acestui ţinut are 30 km lungime, o lăţime de 27 km şi o suprafaţa de 450 km^2. Regiunea este cuprinsă din localitatea Sovata, comunele Praid, Corund, Lupeni cu satele aparţinătoare, respectiv aşezările Sărăţeni, Șiclod şi Solocma.

Ținutul Sării oferă o gamă largă de posibilităţi de relaxare şi vindecare, unde putem întâlni lacuri de apă dulce şi apă sărată, izvoare de apă minerală, ştranduri, centre de wellness, băi de nămol şi salina din Praid. (susa: http://www.tinutulsarii.ro)

Ținutul Sării - Hegyalja din punct de vedere turistic se bucură de o popularitate din ce în ce mai mare, numărul turiștilor și a înnoptărilor în zonă crescând de la an la an.

Dacă vorbim despre turism durabil trebuie să ne gândim la dezvoltarea tuturor formelor de turism care să respecte integritatea naturală, socială şi economică a mediului.

Obiective

Deoarece Ținutul Sării - Hegyalja întrunește condiții favorabile pentru dezvoltarea turismului ciclist și având în vedere că ciclismul este din ce în ce mai popular și în această regiune.

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea unui sistem integrat de piste și trasee pentru bicicletă, care să contribuie la creșterea atractivității zonei prin transformarea acesteia într-una prietenoasă pentru biciclişti.

Obiectivele specifice sunt:

- La nivelul localităților din zonă **promovarea mersului pe bicicletă** în rândul **populației locale** ca alternativă la deplasarea motorizată (beneficii economice, beneficii asupra mediului, beneficii sociale)
- **Lărgirea ofertelor turistice din zonă**
- Realizarea **marcajului "Traseu sugerat pentru biciclete"** în cazul drumurilor naționale și județene rolul de a atenționa conducătorii auto despre prezența în trafic a bicicletelor
- Amenajări de **traversări pentru biciclete** pe DN și DJ
- Amenajări de **parcări și puncte de reparații publice** pentru biciclete
- **Reabilitarea** traseelor montane
- **Organizarea de evenimente, concursuri, festivaluri** pentru ciclişti

Pentru atingerea obiectivelor pe lângă extinderea traseelor și reabilitarea celor existente este nevoie de asigurarea de **facilități pentru biciclişti**.

DEZVOLTAREA ȘI PROMOVARE A TRASEELOR DE CICLOTURISM DIN ȚINUTUL SĂRII ȘI ZONA HEGYALJA

Contextul actual

Pentru a concepe un plan viabil în ceea ce privește promovarea mersului pe bicicletă și dezvoltarea traseelor de bicicletă este necesar cunoașterea contextului socio-economic actual al regiunii din punct de vedere turistic și trendurile din ultimii 10 ani.

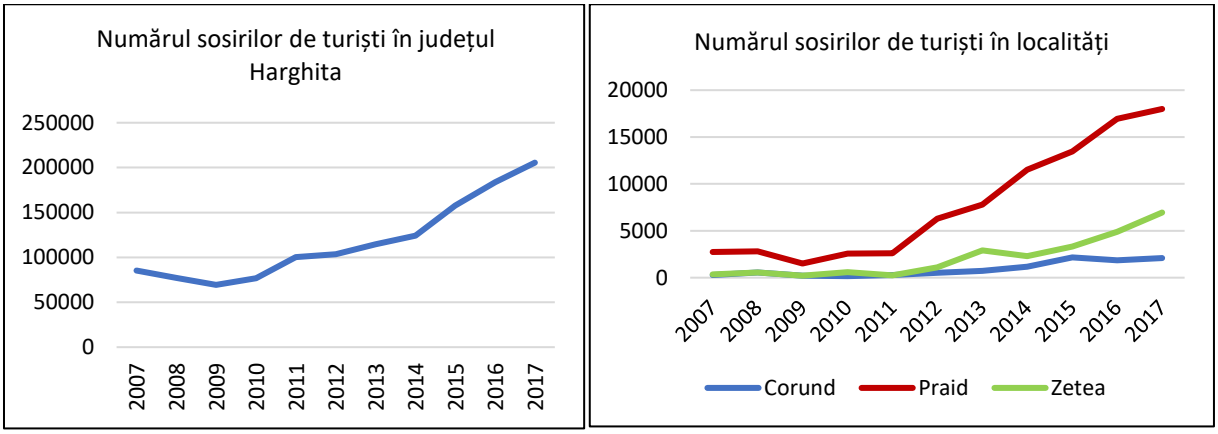

Figura 1-2: Statistică turismului HR
Sursa: INS

Conform datelor statistice INS în județul Harghita în perioada 2007-2017 numărul sosirilor de turiști a crescut de la 85258 la 205537, cel mai scăzut număr înregistrându-se în 2009, 69405 de sosiri. Creșterea ce mai accentuată se observă în cazul localității Praid, unde numărul turiștilor a crescut de 6,59 ori, de la 2727 de turiști în 2007 la 17994 în 2017. Această creștere se datorează investițiilor în domeniul turistic și promovarea eficientă a destinației.

Deoarece în prezentul proiect orașul Sovata din județul Mureș face parte din destinația turistică Ținutului Sării din punct de vedere geografic, analizăm și situația sosirilor de turiști în structurile de cazare din județul Mureș, respectiv orașul Sovata. În 20174 numărul total al sosirilor de turiști în stațiunea Sovata reprezintă 21,55% din totalul sosirilor în județul Mureș.

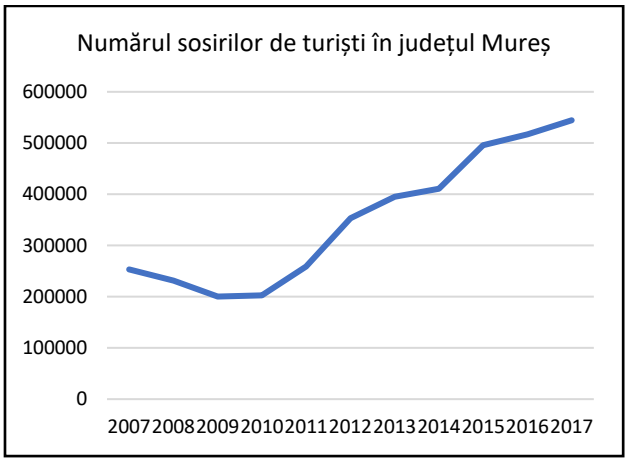

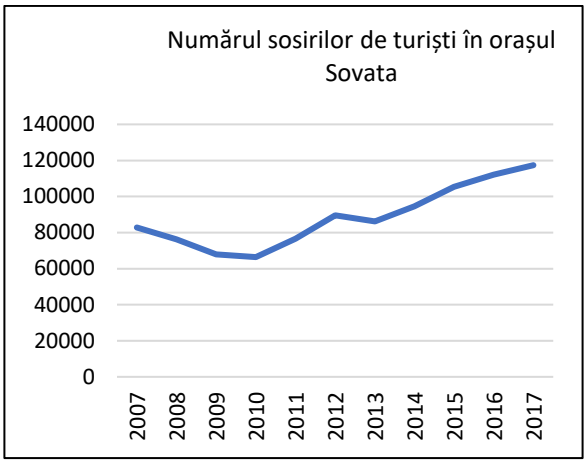

Figura 3-4: Statistică turismului MS
Sursa: INS

Evoluția populației între 2007-2018

Evoluția populației din Ținutul Sării pe UAT-uri este reprezentată pe Harta 1 în comparație cu situația din județul Harghita, județul Mureș, Regiunea Centru, respectiv România. Ținutul Sării se compune din comunele Brădești, Corund, Dealu, Lupeni, Praid, Satu Mare, Vărșag și Zetea, incluzând și orașul Sovata din județul Mureș, stațiune turistică de interes național.

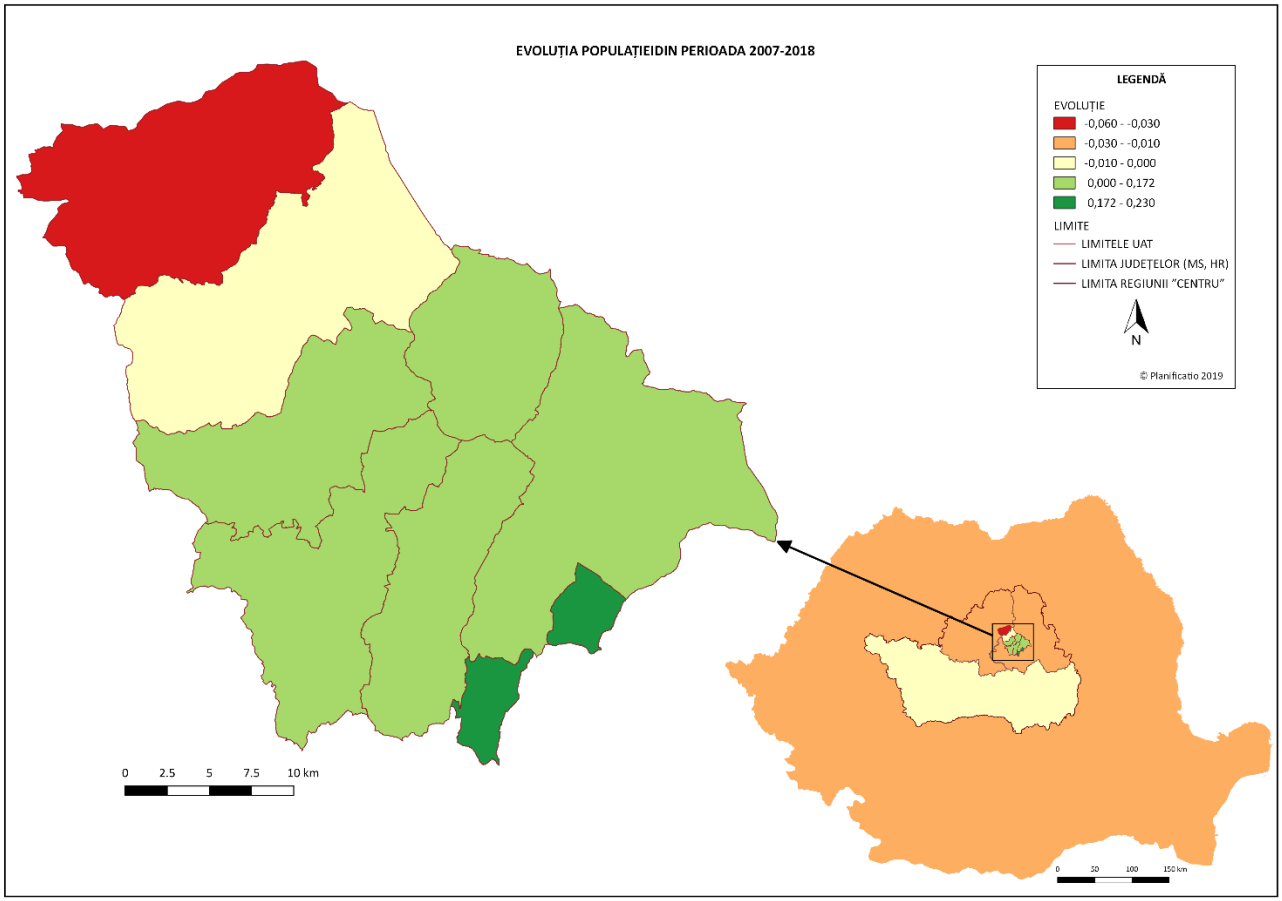

Harta 2 – Evoluția populației în perioada 2007 – 2018

Evoluția populației în județul Harghita și Mureș prezintă tendință similară cu cea în ansamblu a României, adică o scădere cu 1-3%, totuși dacă ne referim doar la Ținutul Sării-zona Hegyalja, această scădere a numărului populației este mai mică, cu excepția orașului Sovata unde scăderea este de 3-6%.

Cifra de afaceri din turism în raport la cifra de afaceri totală

Din totalul cifrei de afaceri realizate de companiile înregistrate în România în 2017, la nivel de țară sectorul de hoteluri și restaurante a contribuit cu 1-2%. La acest capitol în Ținutul Sării ponderea cifrei de afaceri realizat de hotelurile și restaurante din total, a fost mai mare decât media pe țară ajungând până la 32 % în cazul stațiunii Sovata (Harta 5).

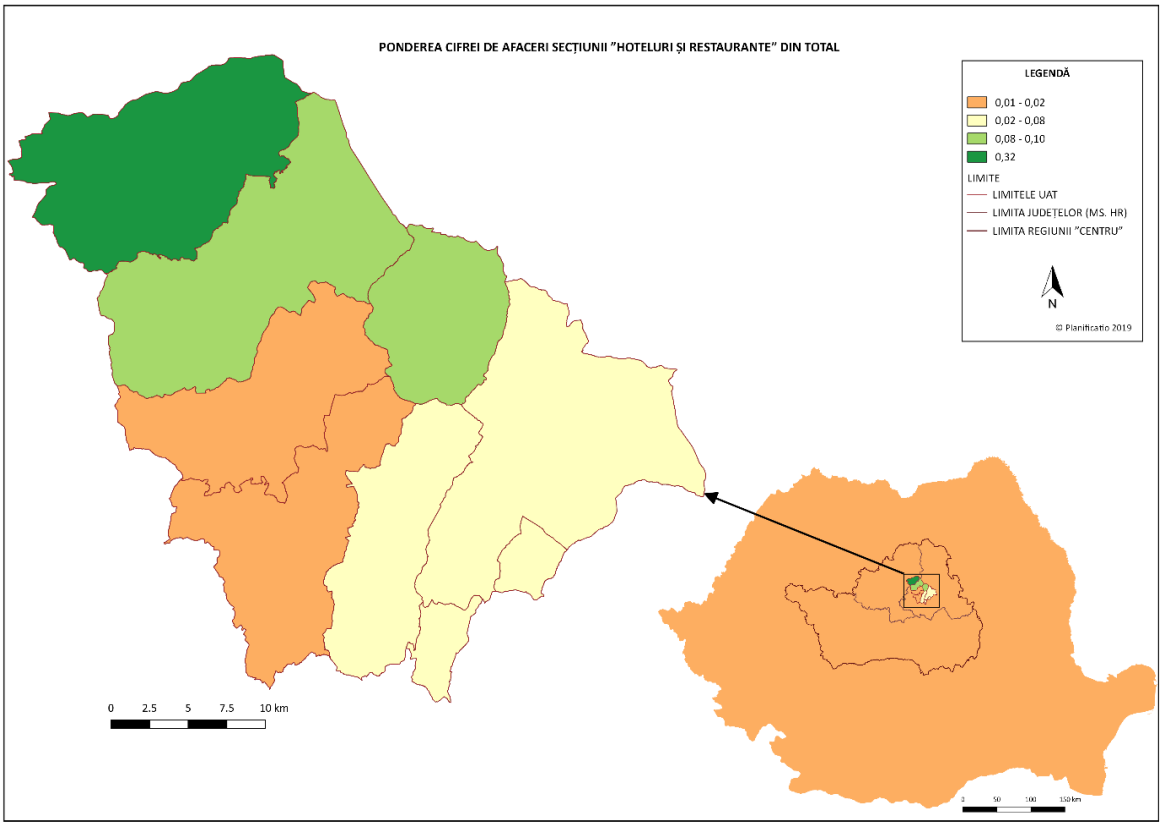

Harta 3 – Ponderea cifrei de afaceri realizat de sectorul hoteluri și restaurante din total cifra de afaceri

Harta 6 reprezintă aceeași cifră de afaceri realizat de sectorul hoteluri și restaurante raportat la numărul de angajați din domeniu, adică reflectă productivitatea sectorului vizat.

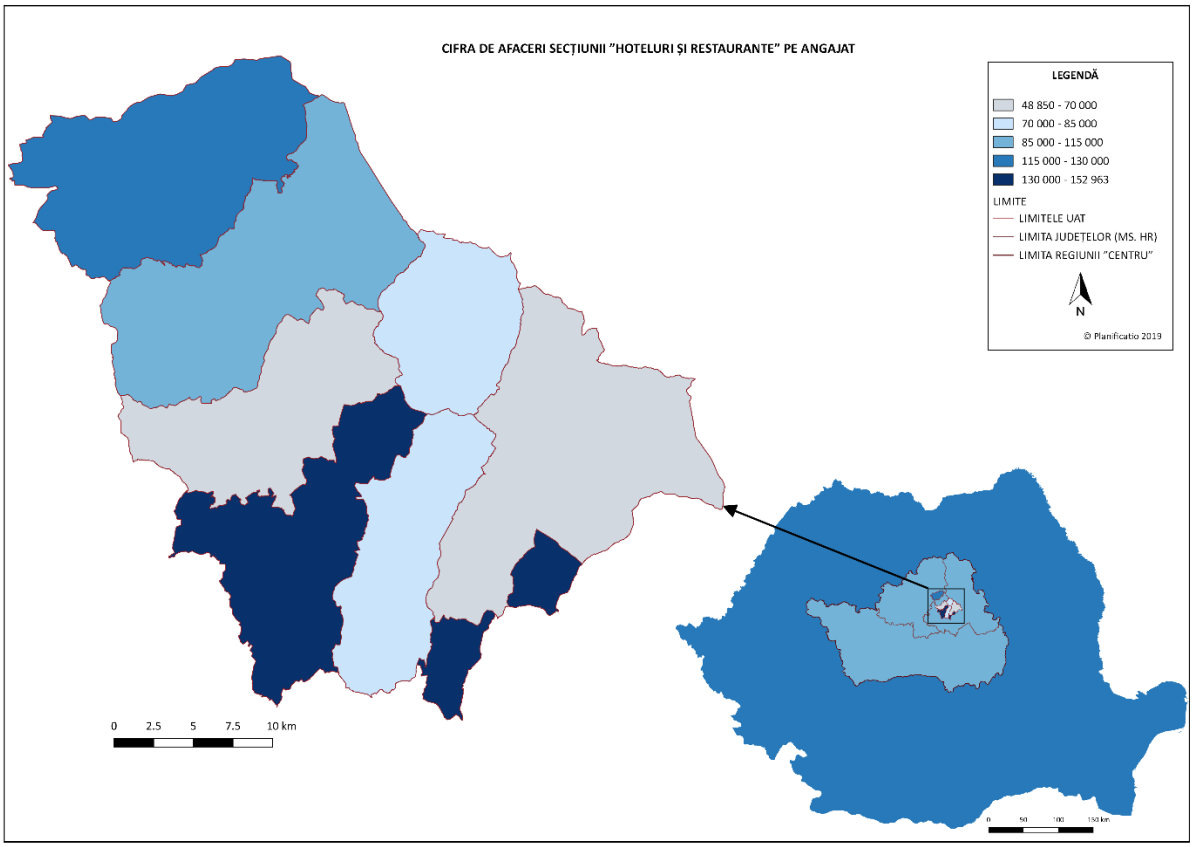

Harta 4 Cifra de afaceri în turism pe angajat

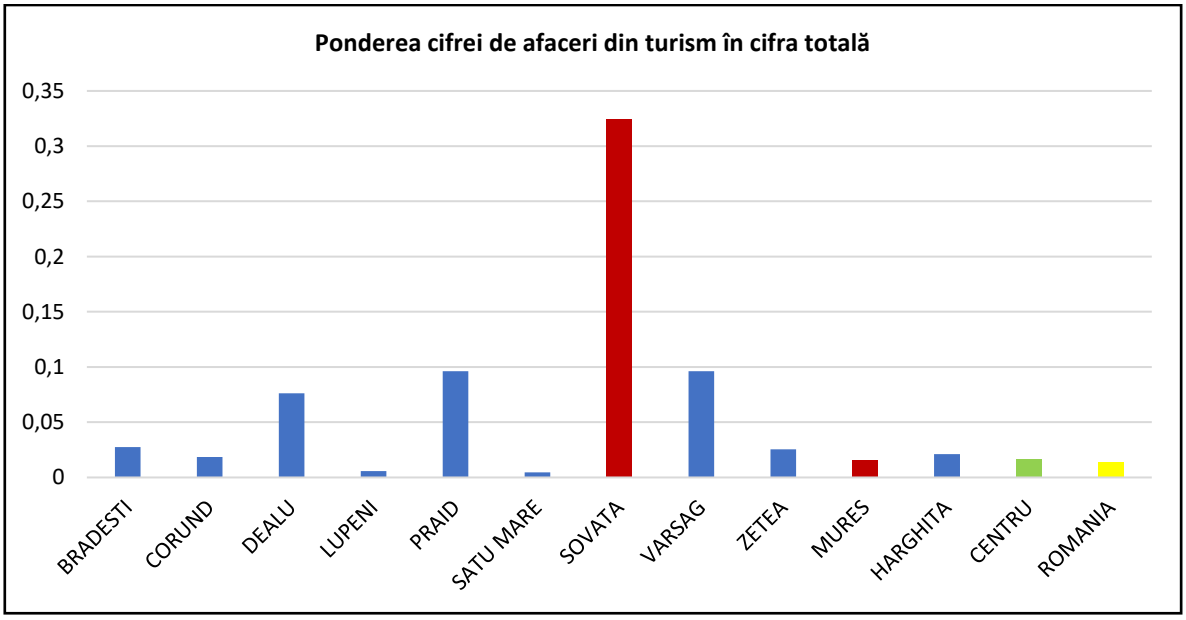

Figura 5 Ponderea cifrei de afaceri din turism în valoarea totală

Figura 5 arată clar poziția de lider a stațiunii Sovata în domeniul turismului din punct de vedere al cifrei de afaceri realizat, atât la nivel local, cât și regional și național.

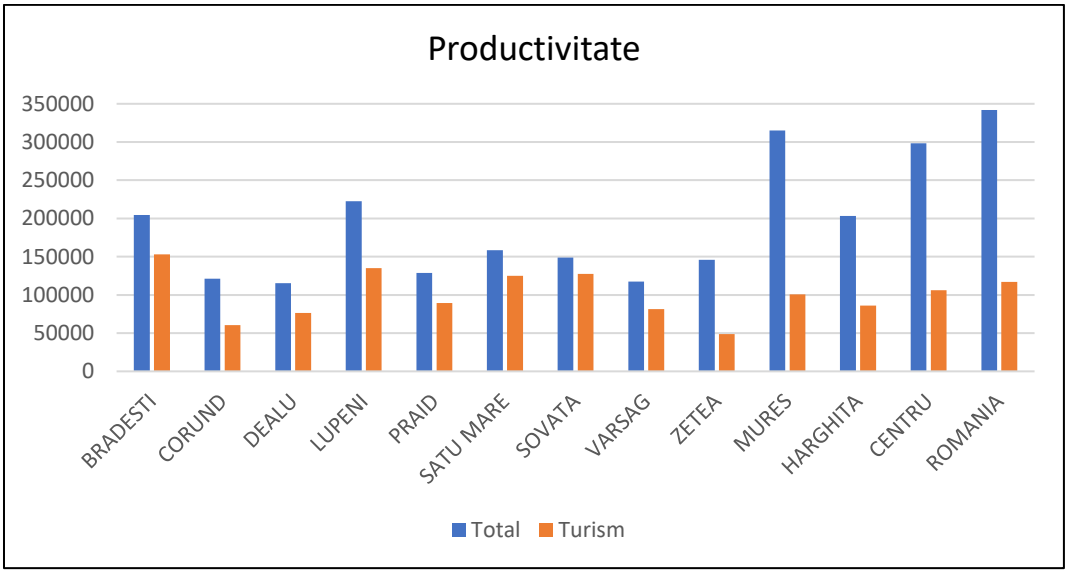

Figura 6 Productivitate sectorului și productivitate zonală

Productivitatea firmelor este (cifra de afaceri pe angajat) este mai accentuată la Brădești și Lupeni, în jurul valorii județene, dar mult sub nivelul regional și național. De altfel, în sectorul turismului, productivitate este influențată și de birturi și alte asemenea la nivel local – de aceea se vede o productivitate mai mare în comune cu turism nesemnificativ. Sovata are o productivitate sectorială peste nivelului național, ajungând la o valoare de 150 mii de lei pe angajat.

Sectoare de activitate economică – turismul

Principalele sectoare economice din zonă sunt creșterea animalelor și turismul. Promovarea destinației turistice Ținutul Sării - Hegyalja, creșterea calității serviciilor turistice și nu în ultimul rând oferta de turism de nișă (gastronomică, aventură, SPA, eco etc.) rezultă creșterea numărului de turiști în zonă de la an la an și are un impact semnificativ asupra economiei locale și a pieței de muncă. Figura 2 arată numărul total al turiștilor raportat la numărul total al locuitorilor în Ținutul Sării - Hegyalja, județele Harghita și Mureș, Regiunea Centru și România, în 2017. Stațiunile Sovata și Praid, respectiv comuna Zetea sunt cele mai dezvoltate și căutate destinații turistice. Numărul sosirilor raportat la numărul de locuitori (Harta 5) relevă poziția dominantă a orașului Sovata, urmată de stațiunea Praid și împrejurimile.

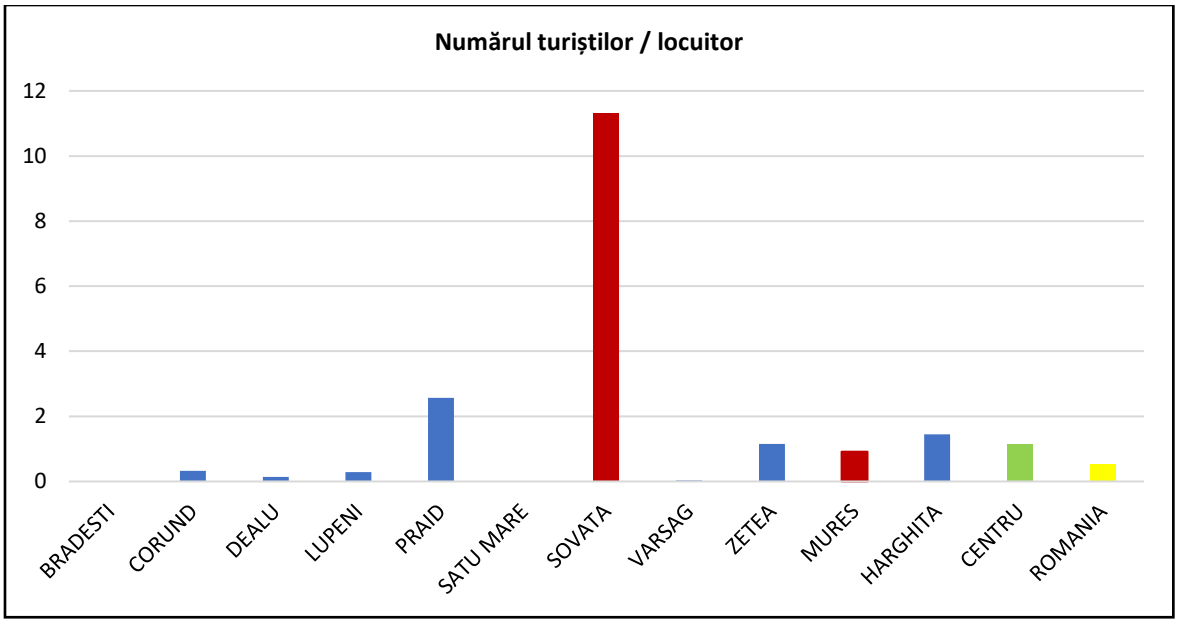

Figura 5 - Numărul turiștilor raportat la numărul populației

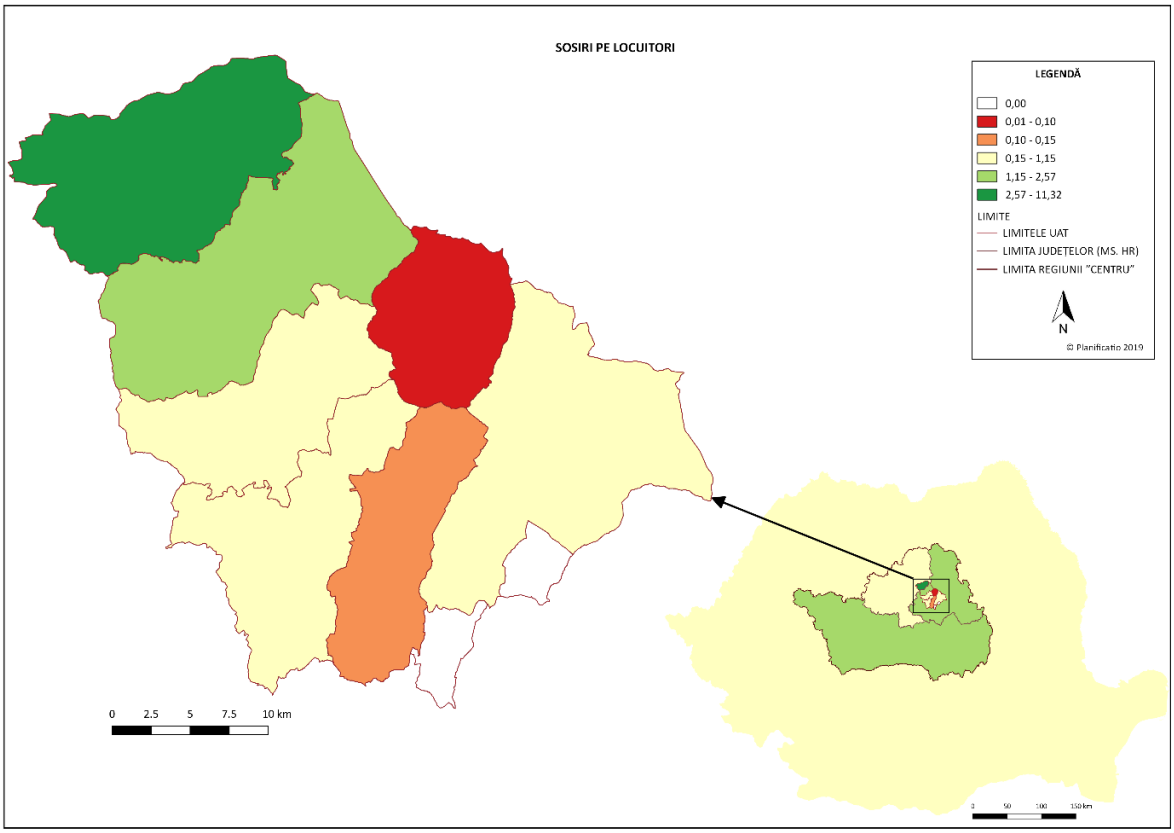

Harta 5 – Numărul sosirilor pe locuitori

În 2017 numărul sosirilor pe locuitor la nivel de țară este de 0,15 -1,15. Statisticile arată aceleași cifre pentru județul Mureș, însă pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, incluzând și județul Harghita situația este mai pozitivă. Aici media sosirilor/locuitor este de 1,15 -2,57. La nivelul Ținutului Sării – Hegyalja, top destinația turistică este stațiunea Sovata cu 2,57 – 11,32 sosiri/locuitor. Cu un potențial turistic excelent (zonă pitorească, tradițională) , dar zonă neexploatată suficient sau fără date oficiale relevante sunt zona comunelor Vărșag și Zetea.

Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică

În Ținutul Sării - Hegyalja, cu excepția orașului Sovata, cele mai răspândite structuri de primire cu funcțiuni de cazare sunt pensiunile și pensiunile agro-turistice. În stațiunile Sovata și Praid structurile de cazare includ și hoteluri, vile și cabane. Figura 3 arată capacitatea de cazare a pensiunilor în raport cu capacitatea totală din Ținutul Sării - Hegyalja.

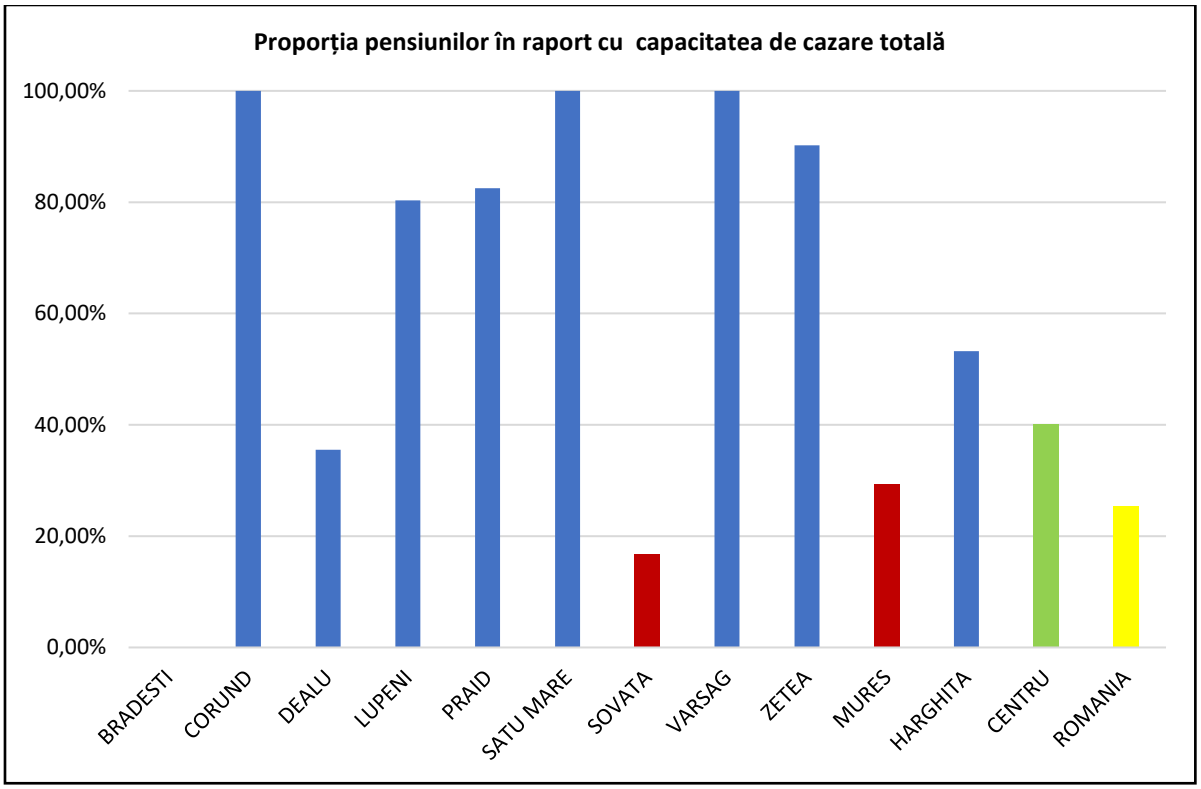

Figura 6 – Proporția capacității de cazare a pensiunilor în capacitatea de cazare totală

În România din capacitatea totală de cazare doar 25,33 % reprezintă pensiunile, iar în regiunea Centru 40,16%. În Ținutul Sării – Hegyalja, cu excepția stațiunii Sovata, predomină pensiunile ca structuri turistice cu funcțiuni de cazare, în unele cazuri atingând procentul de 100%.

În terminologia statisticienilor (sursa: www.insse.ro)
– **sosirea** unui turist se înregistrează „când o persoană este înscrisă în registrul structurii de primire turistică cu funcţiune de cazare turistică, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopţi. În fiecare structură de primire turistică cu funcţiune de cazare turistică se socoteşte o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din şederea sa neîntreruptă”

– **înnoptarea** este „intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidenţa spaţiului de cazare turistică şi beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spaţiului ocupat, chiar dacă durata de şedere efectivă este inferioară intervalului menţionat”

– **indicele de utilizare netă** a locurilor de cazare turistică exprimă „relaţia între capacitatea de cazare turistică în funcţiune şi utilizarea efectivă a acesteia de către turişti, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin raportarea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcţiune, din perioada respectivă”.

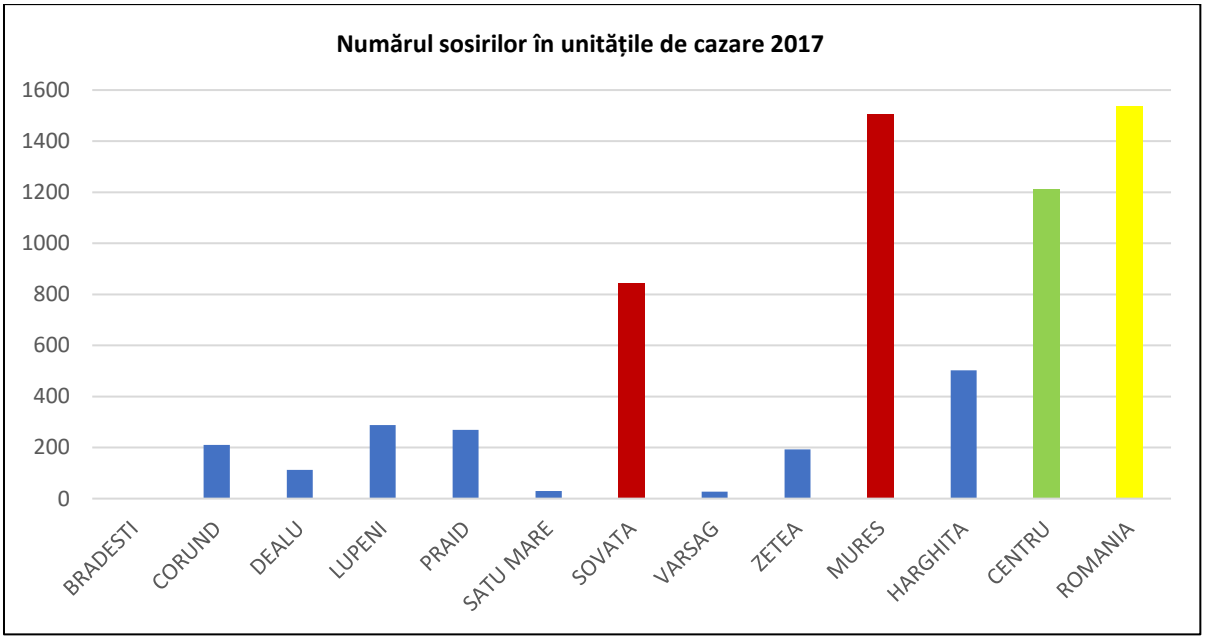

Figura 7 – Numărul sosirilor în unitățile de cazare în 2017

În 2017 numărul înnoptărilor în județul Harghita, respectiv Ținutul Sării – zona Hegyalja a fost același ca la nivel național, adică 2,18 -2,81 înnoptări pe sosiri. În zona vizată de proiectul prezent, Sovata și comuna Vărșag au înregistrat medii mai mari, numărul înnoptărilor pe sosiri fiind 2,81 -3,39. Este interesant situația în comuna Vărșag care a înregistrat cele mai scăzute sosiri pe locuitor din zonă, 0,01-0,1, însă cele mai multe înnoptări pe sosiri.

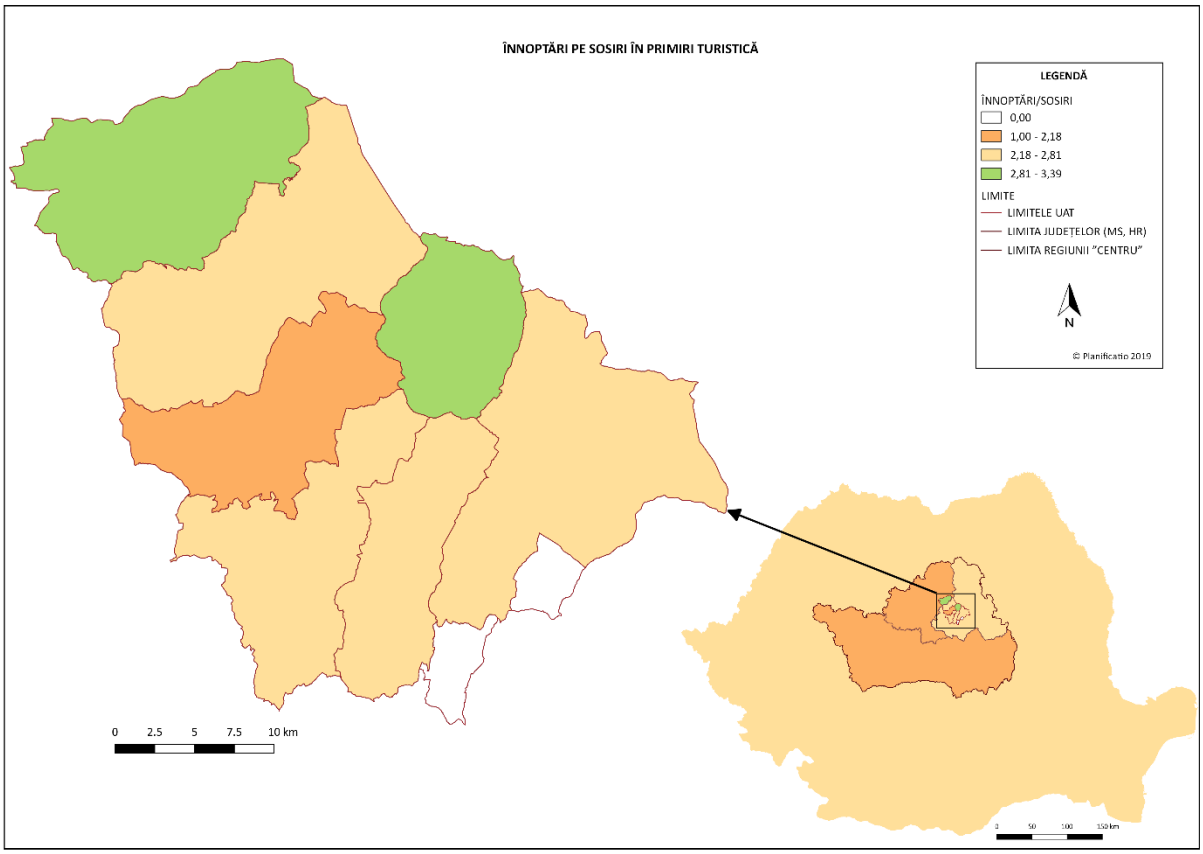

Harta 6 – Numărul înnoptărilor pe sosiri în structuri de primire turistică - 2017

Gradul de ocupare a unităților de cazare

Figura 4 arată cifre din anul 2017 privind gradul de ocupare al unităților de cazare (inclusiv hoteluri) din fiecare comună din Ținutul Sării, respectiv orașul Sovata, județul Harghita, județul Mureș, regiunea Centru și România. De fapt cu excepție orașului Sovata, gradul de ocupare oficială, declarată este sub medie națională, iar Praid și Zetea are o poziția normală la nivel județean.

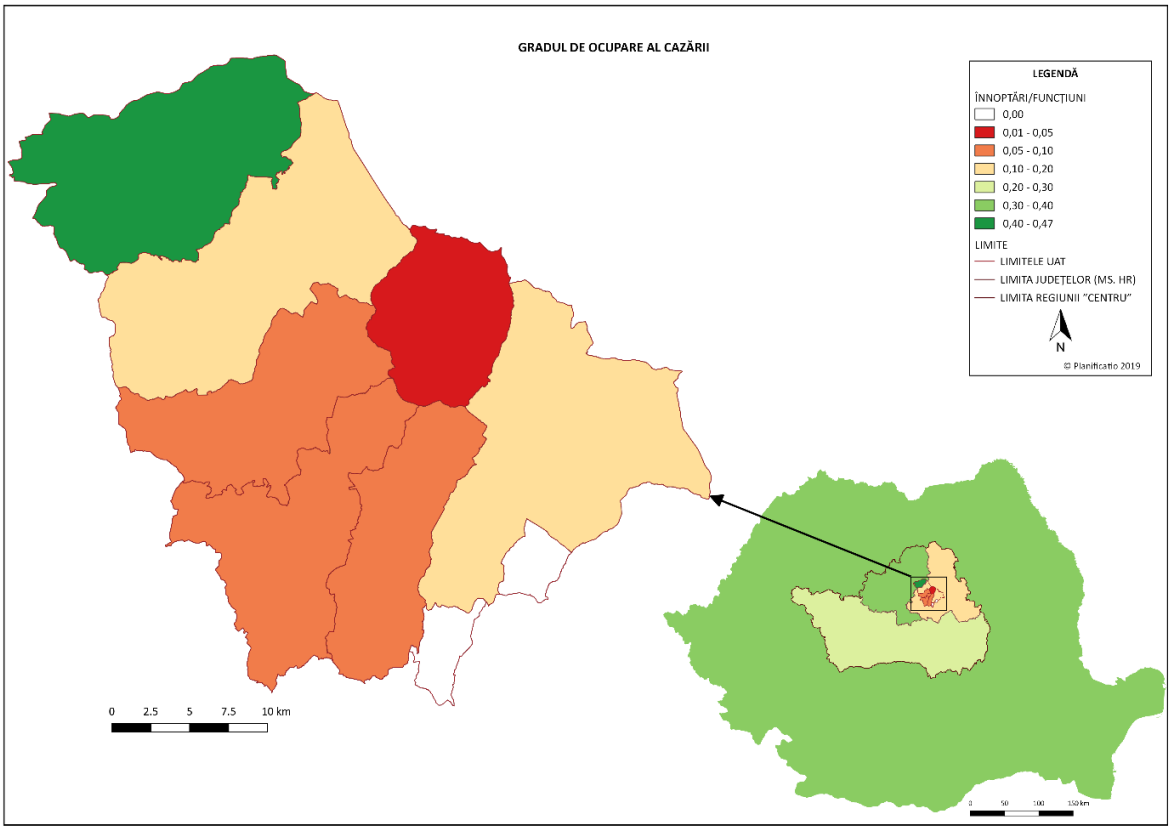

Harta 7 – Gradul de ocupare a unităților de cazare 2017

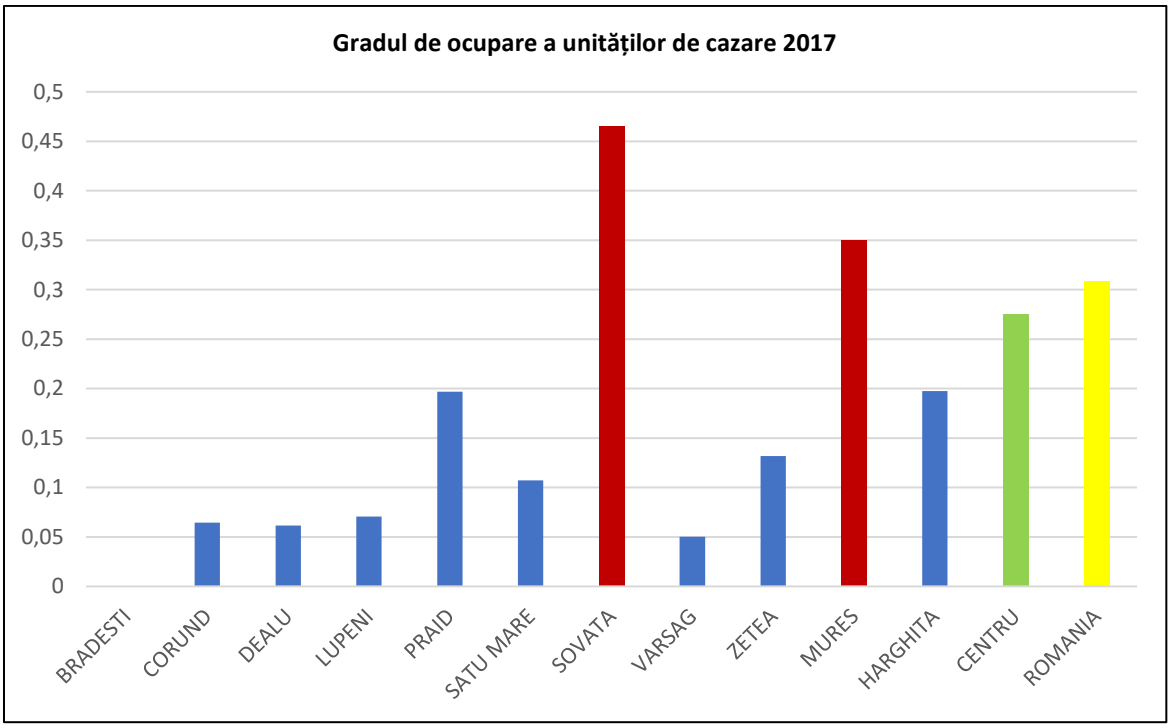

Figura 8 – Gradul de ocupare a unităților de cazare 2017

Ecoturismul și cicloturismul în Ținutul Sării

Cea mai practicată formă de turism în zona vizată sunt turismul balnear, turismul rural și ecoturismul. În momentul de față nu putem vorbi de existența cicloturismului, însă popularitatea acestei forme de recreere este în creștere și în această regiune. Potențialul turistic pentru această formă de turism este reprezentat de peisajul pitoresc și rețeaua de drumuri existente.

Cluburile sau grupurile de ciclism existente practică și promovează mersul pe bicicleta aproape exclusiv sub forma ciclismului montan (MTB) și a celui pe șosea.

Bíró Barna Botond, vicepreședintele Consiliului Județean Harghita a spus că dezvoltarea traseelor pentru bicicletă este importantă nu numai din punct de vedere turistic, ci și datorită rolului de formator al comunității pe care îl are ciclismul. „Ciclismul reprezintă o oportunitate de recreere și pentru localnici, iar în afară de beneficiile sufletești este și un mod de îngrijire a sănătății. Și din acest punct de vedere este important ca traseele de ciclism să fie realizate în mod corespunzător, bicicliștilor să li se garanteze siguranța. Nu în ultimul rând poate servi un exemplu generației Play Station-Xbox și să le demonstreze tinerilor că distracția poate fi asigurată dincolo de lumea virtuală” a spus vicepreședintele consiliului județean. (https://judetulharghita.ro/stiri/o-suta-de-mii-de-lei-pentru-dezvoltarea-turismului-in-judetul-harghita.html)

În prezent există următoarele trasee turistice pentru drumeții și pentru ciclism în zonă. (Figura 7) însă nu sunt valorificate în ofertele turistice din zonă.

TRASEE TURISTICE

Drumeții

Drumul Sării: Praid – Sărățeni – Sângeorgiu de Mureș. Marcaj: dungă galbenă. Lungime: 61 km. Dif. nivel: +781 m/-958 m.

Praid – Piatra Şiclod. Marcaj: punct galben. Lungime: 6 km. Dif. nivel: +553 m/-18 m.

Corund – Cetatea Firtoş. Marcaj: triunghi albastru. Lungime: 5,9 km. Dif. nivel: +455 m/-52 m.

Valea Iuhodului – Cetatea Rapsone. Marcaj: cruce albastră. Lungime: 1,3 km. Dif. nivel: +200 m/-10 m.

Trasee cicloturistice

Traseul cicloturistic Corund: Corund – Calonda – Tinovul Fântâna Brazilor – Piatra Moric – Dealul Melcului – Arcio – Corund. Marcaj: „C" roşu, bicicletă. Lungime: 36,9 km. Dif. nivel: +620 m/-578 m. Panouri informative.

Drumul Sării: Praid – Sărățeni – Miercurea Nirajului – Sângeorgiu de Mureş. Marcaj: bicicletă. Lungime: 61 km. Dif. nivel: +781 m/-958 m.

Drumul fructelor: Forţeni – Morăreni – Lupeni – Păltiniş – Firtănuş – Păuleni. Marcaj: bicicletă. Lungime: 75 km.

Praid – Cheile Sărate – Ocna de Jos – Arcio: traseu bicicletă. Lungime: 11 km. Dif. nivel: +95 m/-67 m.

(Sursa: https://sites.google.com/site/romanianatura54/home/carpatii-rasariteni/gurghiu/tinutul-sarii-muntii-gurghiu-marcaje-turistice)

Aceste trasee traversează 8 comune (Brădești, Corund, Dealu, Lupeni, Praid, Satu Mare, Vărșag și Zetea) și un oraș de interes turistic național, Sovata cu un peisaj pitoresc ce alternează pășuni și păduri și păduri, atingând sate tradiționale secuiești unde turiștii au posibilitatea să iteracționeze cu localnicii, să viziteze monumente sau să cunoască meșteșuguri tradiționale.

Trasee cicloturistice existente:

- **Traseul Corund**: Corund – Calonda – Tinovul Fântâna Brazilor – Piatra Moric – Dealul Melcului – Arcio – Corund.
    - Marcaj: C roșu, bicicletă
    - Lungime: 36,9 km
    - Diferență de nivel: + 620 m / - 578 m
    - Panouri informative
- **Drumul sării**: Praid – Sărățeni – Miercurea Nirajului – Sângeorgiu de Mureș
    - Marcaj: bicicletă
    - Lungime: 61 km
    - Diferență de nivel: +781 m / - 958 m
- **Drumul fructelor**: Forțeni – Morăreni – Lupeni – Păltiniș – Firtănuș – Păuleni

- Marcaj: bicicletă
- Lungime: 75 km

- **Drumul Praid - Arcio**: Praid – Cheile Sărate – Ocna de Jos – Arcio
  - Lungime 11 km
  - Diferență de nivel: + 95 m / - 67 m

Analiza traficului pe DJ 138

Recensământ efectuat la 29.01.2020, utilizând înregistrări CCTV proprietate UAT-urilor.

Conform SR 7348-2001 și OMT 1295/2017.

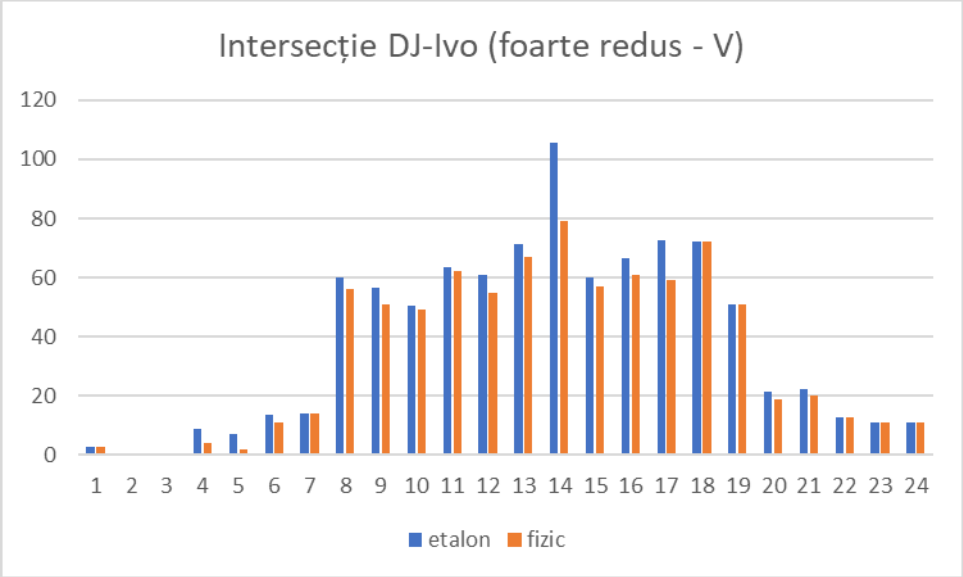

Drum local spre Harghita Mădăraș: foarte redus, clasa tehnică a V-a.

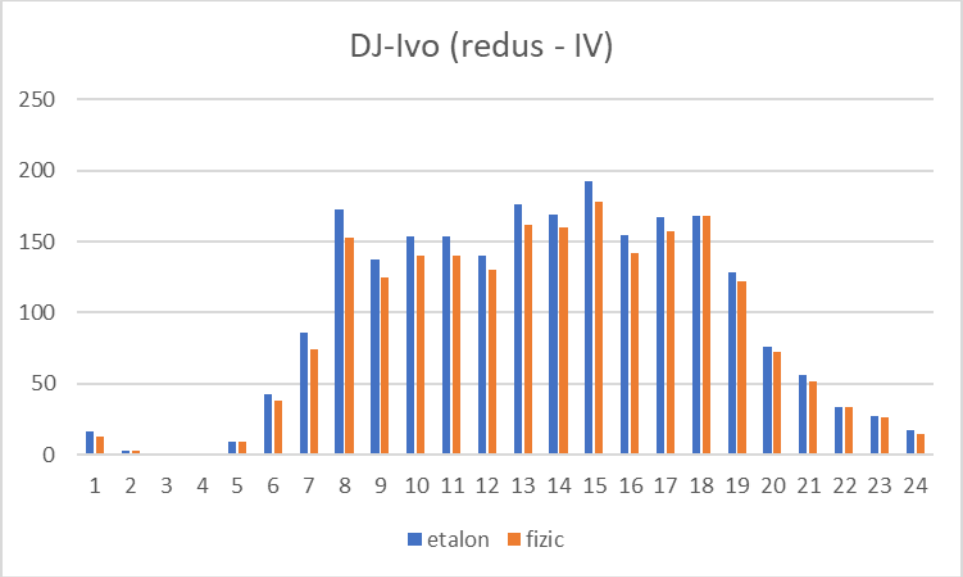

Drum județean la intersecția cu drum local spre Harghita Mădăraș: redus, clasa tehnică a IV-a

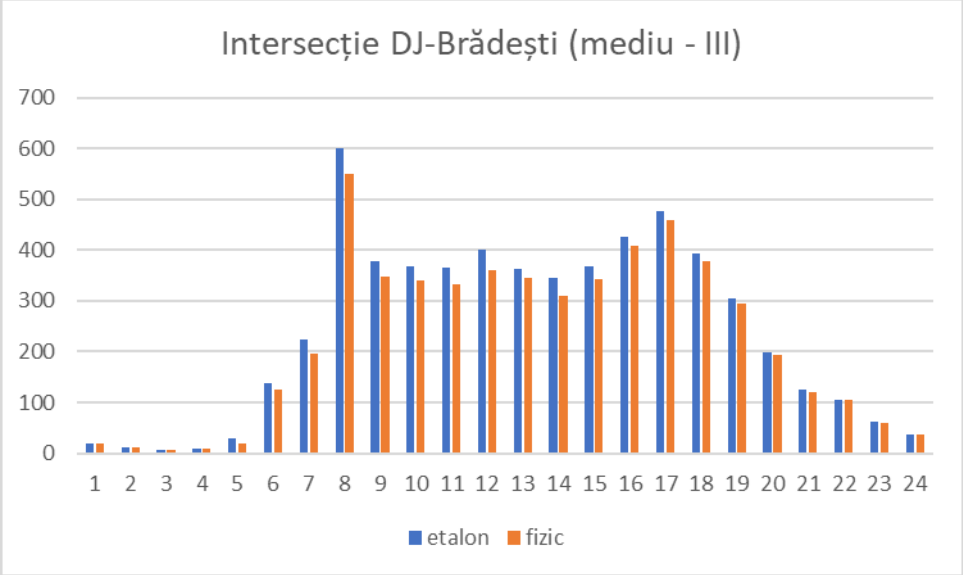

Drum județean la intersecția cu drum național în Brădești: mediu, clasa tehnică a III-a.

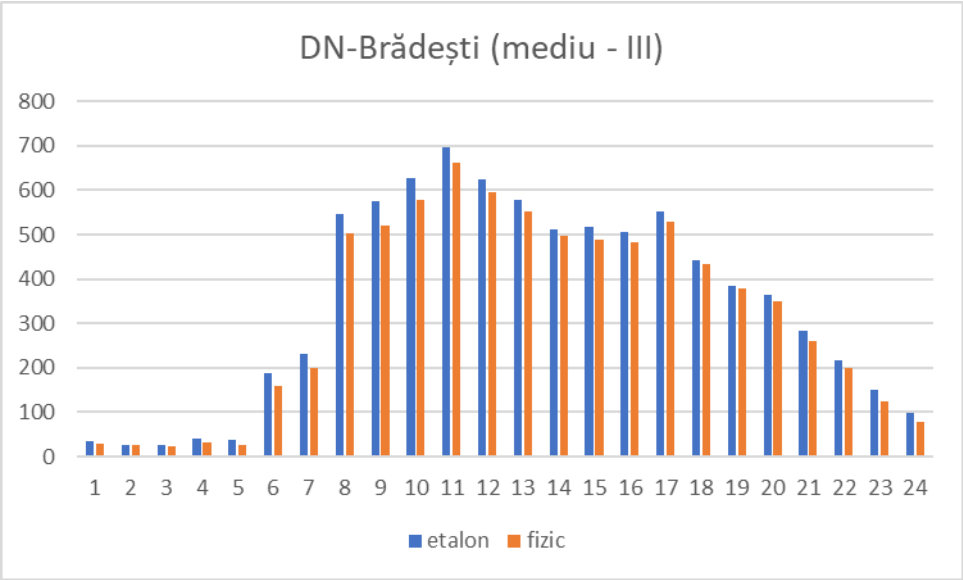

Drum național la intersecție cu drum județean în Brădești: mediu, clasa tehnică a III-a.

Propuneri:

- *Treceri pietonale semaforizate la intersecție DN-DJ*
- *Sens giratoriu sau intersecție dirijata cu semafor la DN-DJ*
- *Trotuar paralel cu DN și DJ*

Realizarea acces pentru cicliști Odorhei-Brădești-Zetea, cel puțin până la intersecția DJ-drum local spre Harghita Mădăraș, cu traseu alternativ

Analiza SWOT a cicloturismului în zonă

Puncte forte	**Puncte slabe**
Resurse turistice - condiții naturale excelente pentru activități în aer liber - rețea de unități de cazare bine dezvoltată - zonă cu tradiții meșteșugărești și culturale - zonă cu tradiții culinare - recunoașterea internațională de care se bucură anumite destinații și evenimente - ospitalitatea oamenilor - existența siturilor geologice - exitența partimoniului construit **Infrastructură, amenajarea teritoriului** - Trasee de drumeție - Trasee de bicicletă - Drumuri forestiere - Drumuri de agricultură - Rețea de drumuri comunale și de străzi bine dezvoltate - multe structuri cu funcțiuni de cazare și alimentație Programe ecoturistice existente Marketing și promovare a regiunii	- Lipsa culturii a ciclismului - Lipsa locurilor de depozitare a bicicletelor - Lipsa unei hărți în care să se regăsească măcar traseele existente - lipsa structurilor corespunzătoare de primire turistică pe traseele de bicicletă - Slaba cunoaștere a limbii române și lipsa cunoașterii a unei limbi de circulație internațională - Nepregătirea profesională a personalului din structurile de cazare și restaurante - Dezinteresul din partea comunităților în participare activă la proiect

Oportunităţi	**Ameninţări**
- creşterea numărului de turişti care au ca motivaţie principală turismul activ; - importanța promovării acestei forme de turism de către guvern; - existenţa programelor de finanţare rambursabile sau nerambursabile pentru acest domeniu - Transilvania este percepută la nivel internaţional ca o destinație necunoscută, neexploatată, ceea ce ar putea sta la baza unor campanii promoţionale - creșterea rolului managementului destinațiilor de ecoturism - existența serviciului județean de Salvamont	- situația economică a țării - amenințări naturale - imaginea negativă a țării în străinătate - lipsa legislației privind câinii ciobănești - lipsa legislației pentru biciclişti și trasee montane - lipsa măsurilor de dezvoltare a turismului ciclist la nivel național

PLANUL DE ACȚIUNE

În prezentul plan dorim promovarea și susținerea unor **trasee pentru bicicletă alternative** la cele existente care au în focus **grupul de țintă** familiile cu copii cu vârsta între 7-10 ani și grupuri de turiști cu vârsta cuprinsă între 30-50 de ani.

Un factor determinant în atingerea obiectivelor propuse și implicit obținerea rezultatelor de succes este **nivelul de informare și educație** a locuitorilor și șoferilor din comunitățile vizate în ceea ce privește mersul pe bicicletă, drepturile bicicliștilor ca participanți la trafic, beneficiile mersului pe bicicletă asupra sănătății omului, asupra mediului înconjurător. Fără **conștientizarea** și **sensibilizarea** populației o comunitate, o zonă nu poate deveni una prietenoasă cu ciclești doar prin „simpla" dezvoltare a infrastructurii pentru biciclete. Schimbarea mentalității este esențială.

Pe lângă traseele existente, menționate mai sus, excursiile de ciclism montan se desfășoară în primul rând pe drumurile forestiere și pe poteci de pădure și pășuni alpine. Pentru pasionații acestei activități de recreere și pentru promovarea turismului pe două roți, este nevoie însă de dezvoltarea și reabilitarea traseelor existente, realizarea de noi trasee și nu în ultimul rând de realizarea unor structuri de primire turistice prietenoase cu bicicliștii (restaurante, unități de cazare, locuri de popas și de informare).

Traseele propuse traversează o zonă pitorească cu localități tradiționale care oferă și posibilitatea de observare a vieții autentice a localnicilor, experiențe gastronomice locale. Satele risipite Șicasău, Vărșag, Valea lui Pavel, Fântâna Brazilor de-a lungul traseului ar putea promite **experiențe unice** pentru ciclești și ar putea ajunge puncte importante pe harta cicloturismului.

Traseele montane au fost probate de echipa de salvamontiști ai județului Harghita și sunt marcate pe Harta 7 de mai jos cu linie albastră (Track 1), roșie (Track 2), verde (Track 3), galbenă (Track 4), respectiv o pistă paralel cu drumul național ce leagă orașul Sovata de satul Lupeni atingând localitățile Praid și Corund:

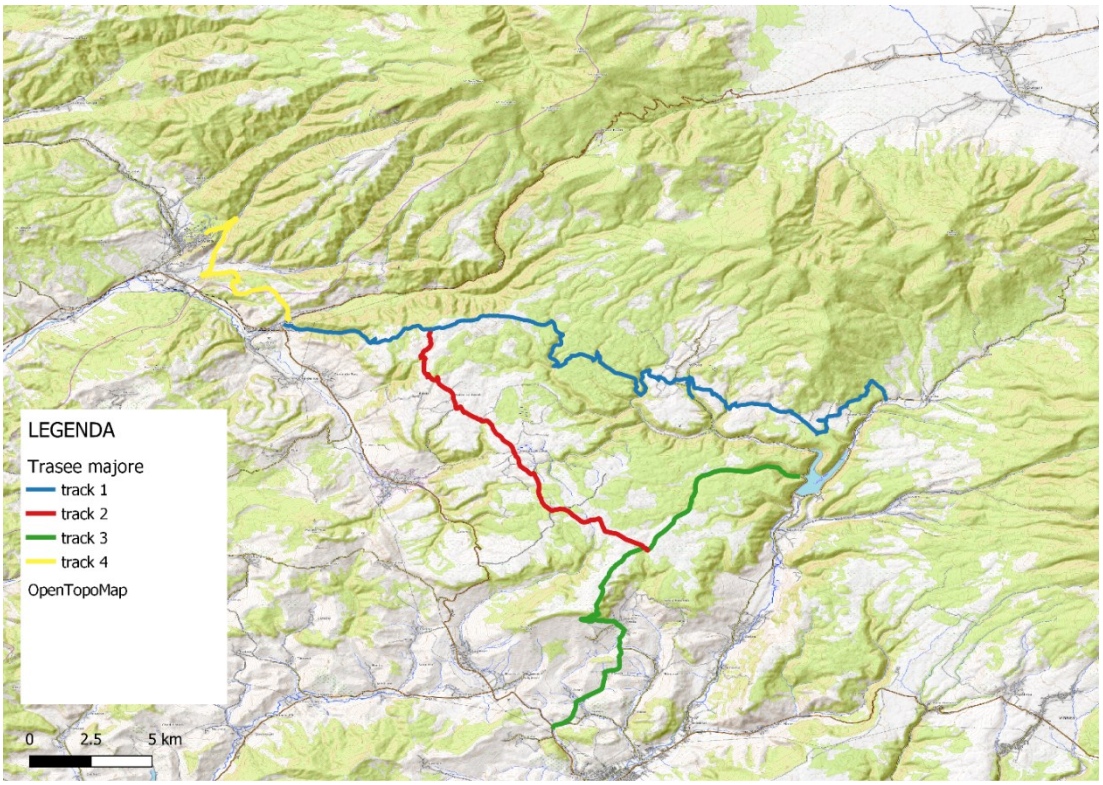

Harta 8 Trasee montane propuse

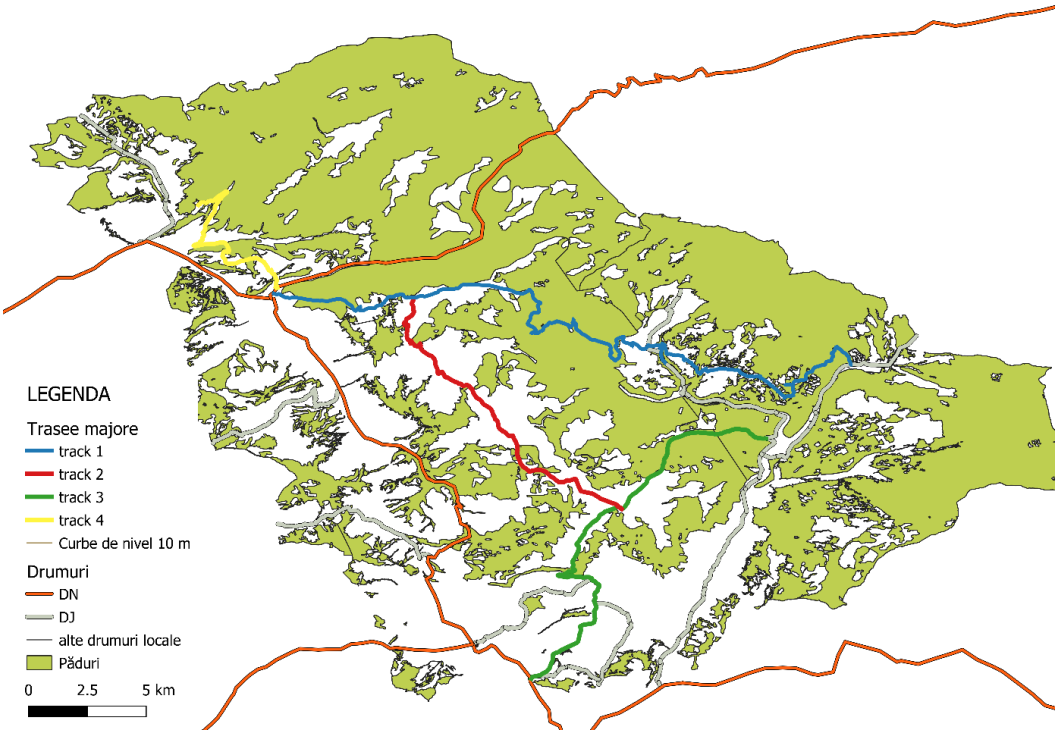

Harta 9 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – suprafețe împădurite

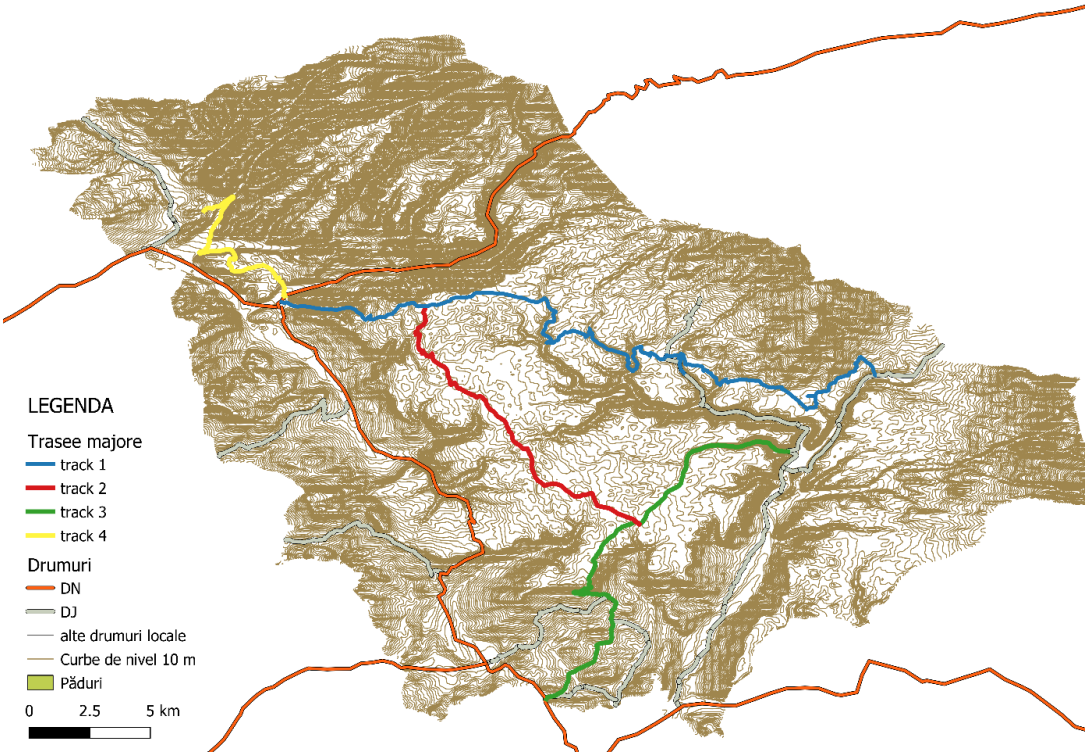

Harta 10 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – curbe de mivel

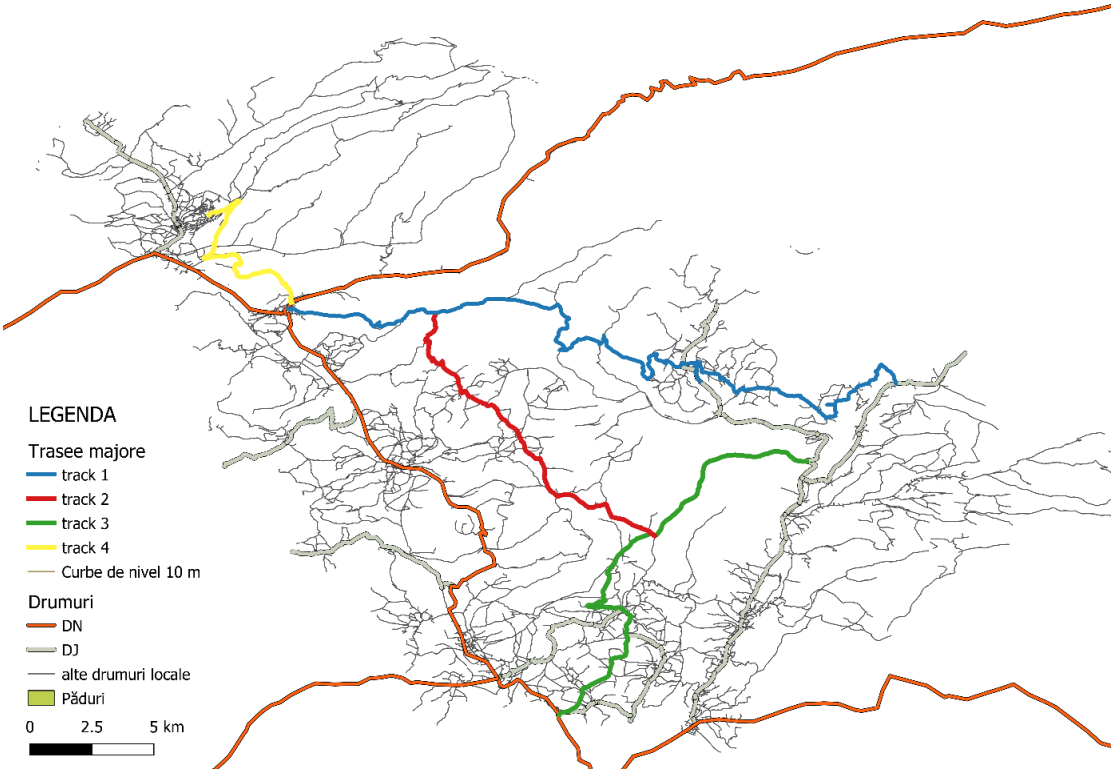

Harta 11 Rețele de drumuri și trasee montane propuse – alte drumuri locale

Pistele și traseele de bicicletă propuse în Ținutul Sării –Hegyalja

1. *Traseul 1 :* Praid, Casa de cultură - Fântâna Mare - Vărșag – Poiana Târnavei – Șicasău (Track 1 – albastru pe Harta 11)

Lungimea traseului: *47270 m*

Menționăm că Traseul 1 este mai ușor de parcurs dinspre Șicasău spre Praid.

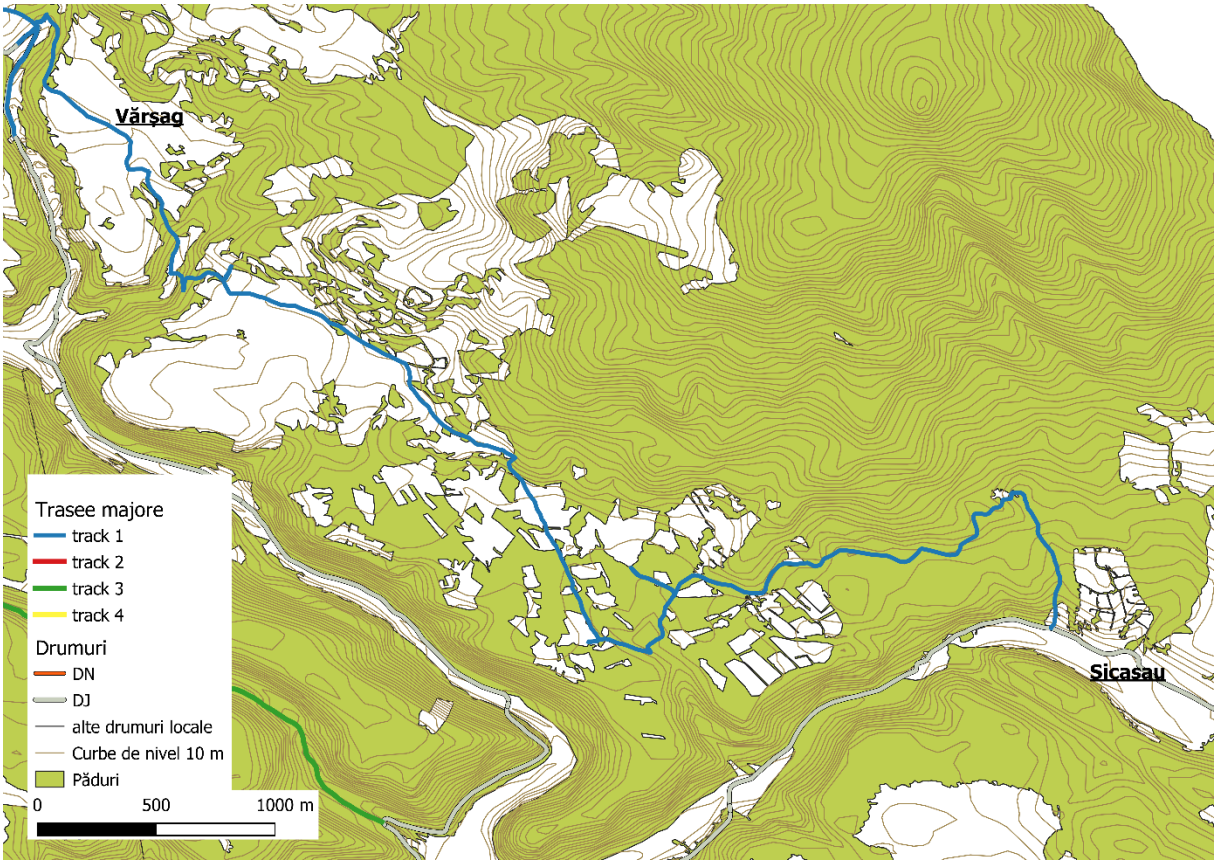

Harta 12 Traseul 1, tronson Sicasau – Vărșag

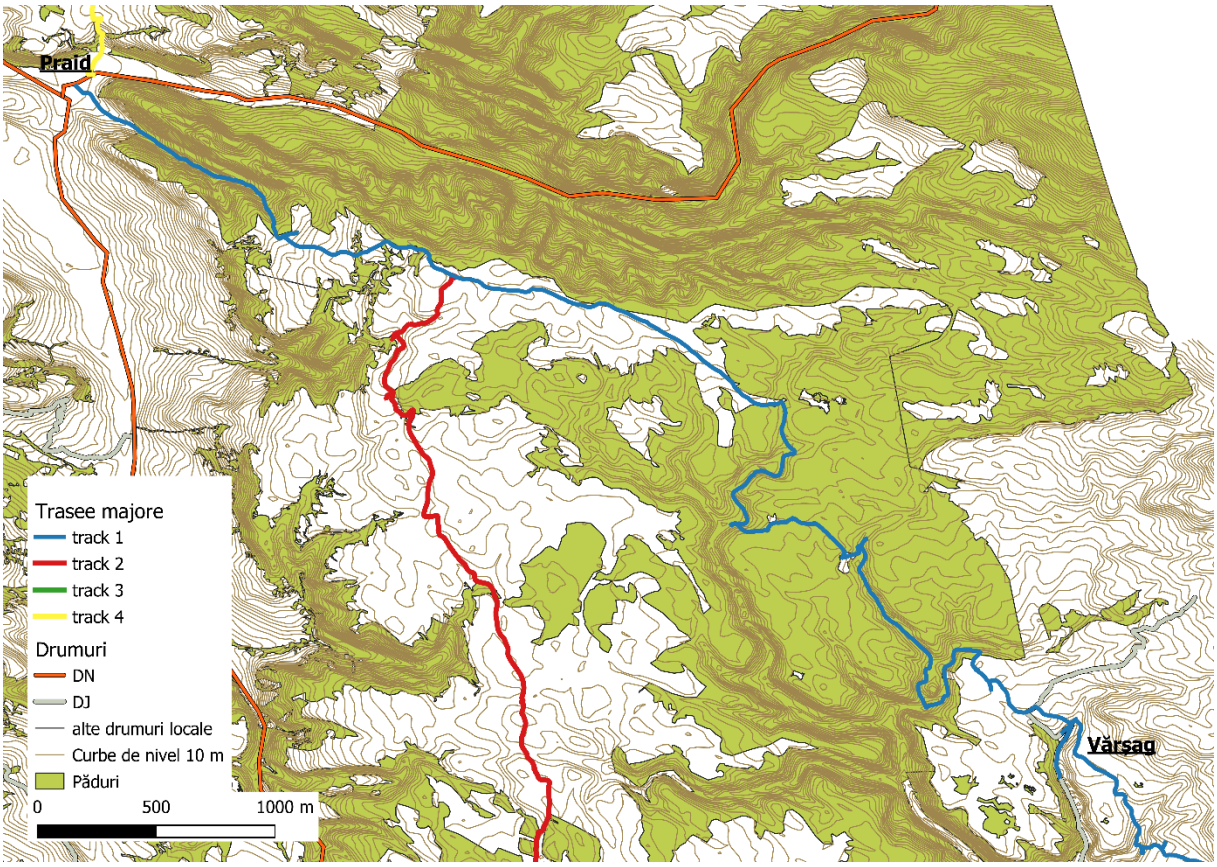

Harta 13 Traseul 1, tronson Vărșag - Praid

2. *Traseul 2: Praid Est - Valea lui Pavel – Fântâna Brazilor – Dealu Nord (Track 2 – roșu pe Harta 12)*

Lungimea traseului: 20100 m.

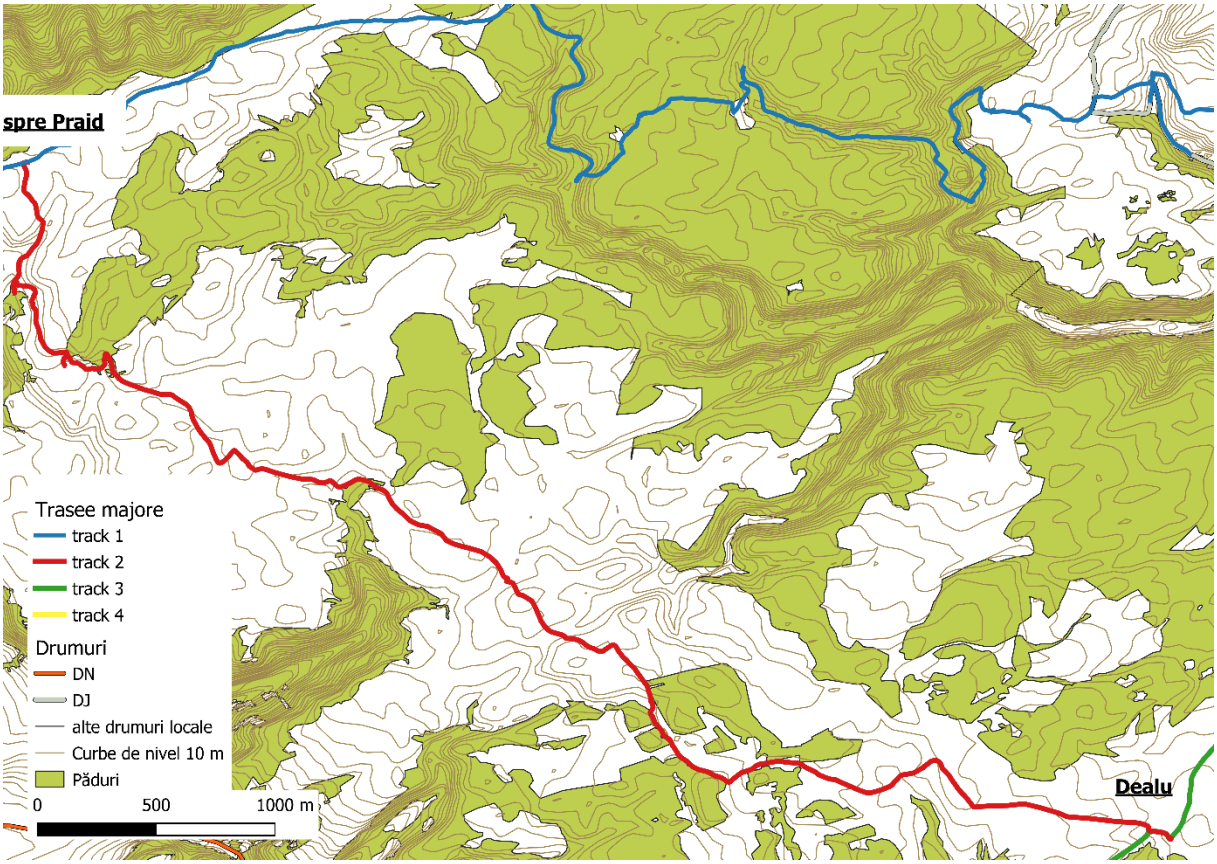

Harta 14 Traseul 2

3. *Traseul 3: Lac de acumulare Zetea – Dealu – Fâncel – Ulcani – spre Tămașu (intersecția DN 13A cu DJ 134B) (Track 3 – verde pe Harta 13)*

Lungimea traseului: 24800 m

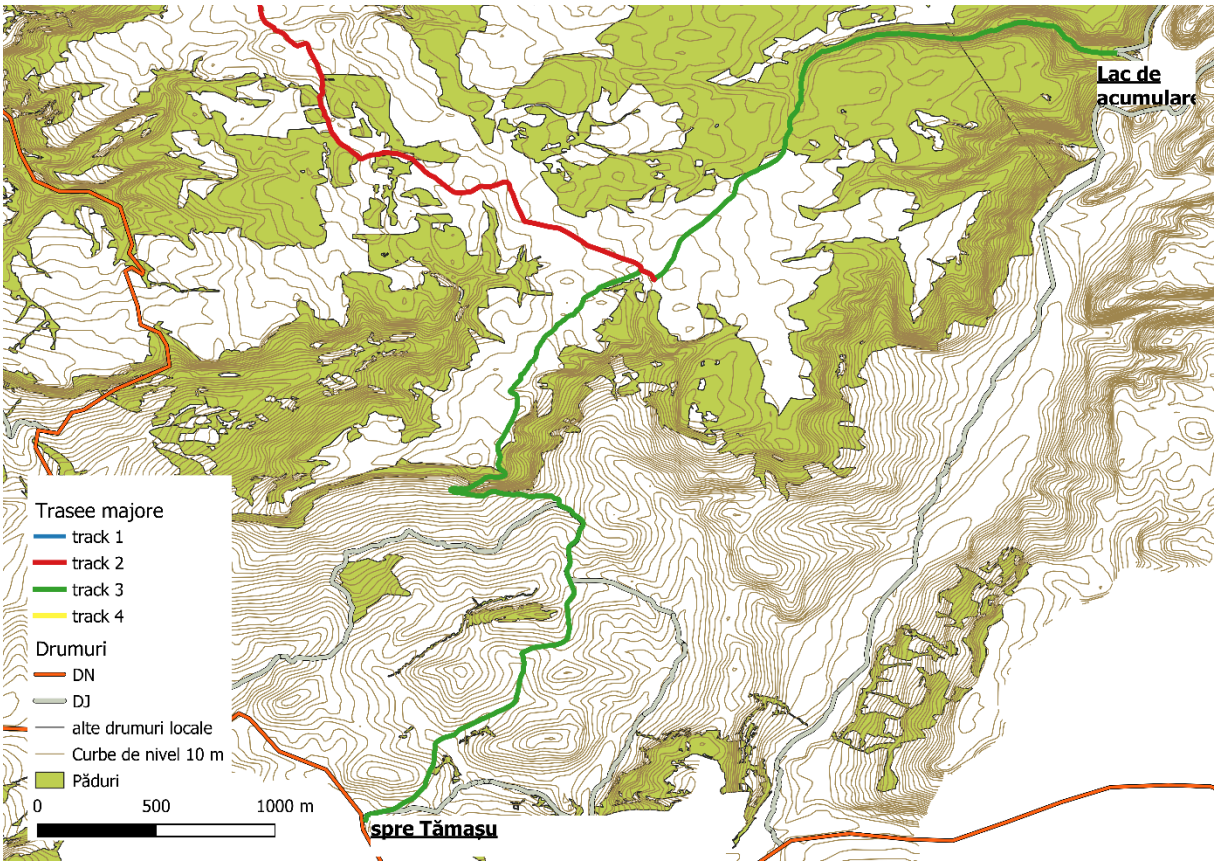

Harta 15 Traseul 3

4. Traseul 4: Praid, str. Görgényalja – Sovata Lacul Ursu (Track 4 – galben pe Harta 14)

Lungimea traseului: 12760 m.

Harta 16 Traseul 4

(Pentru vizualizare mai detaliată a hărților vezi Anexa 1 – Hărți)

Pe lângă traseele de mai sus (1-4) propunem:

5. *Pistă de bicicletă realizată paralel cu carosabilul DN, Sovata – Praid – Corund – Lupeni*

Această pistă va avea trei secțiuni:

- Sovata – Praid, lungime 4450 m
- Praid Centru – Ocna de Jos – Corund, lungime 13610 m
- Corund – Lupeni, lungime 16500 m

6. *Pistă axială Est, formată din următoarele tronsoane*

- Subcetate-Zetea: 6900 m
- Zetea-DN: 7300 m
- Tronson colector Brădești: 1200 m
- Legătura spre Cădișeni: 1700 m

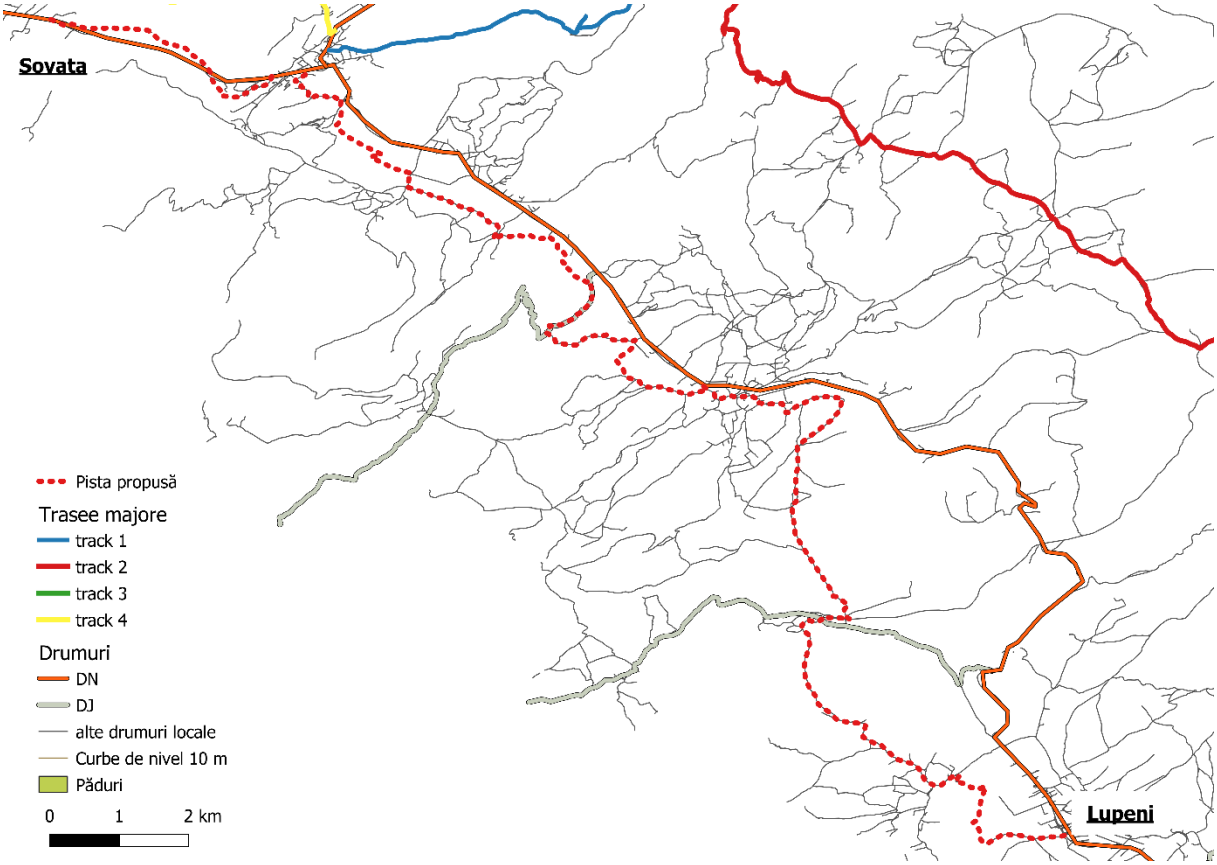

Harta 17 Pista axială Vest

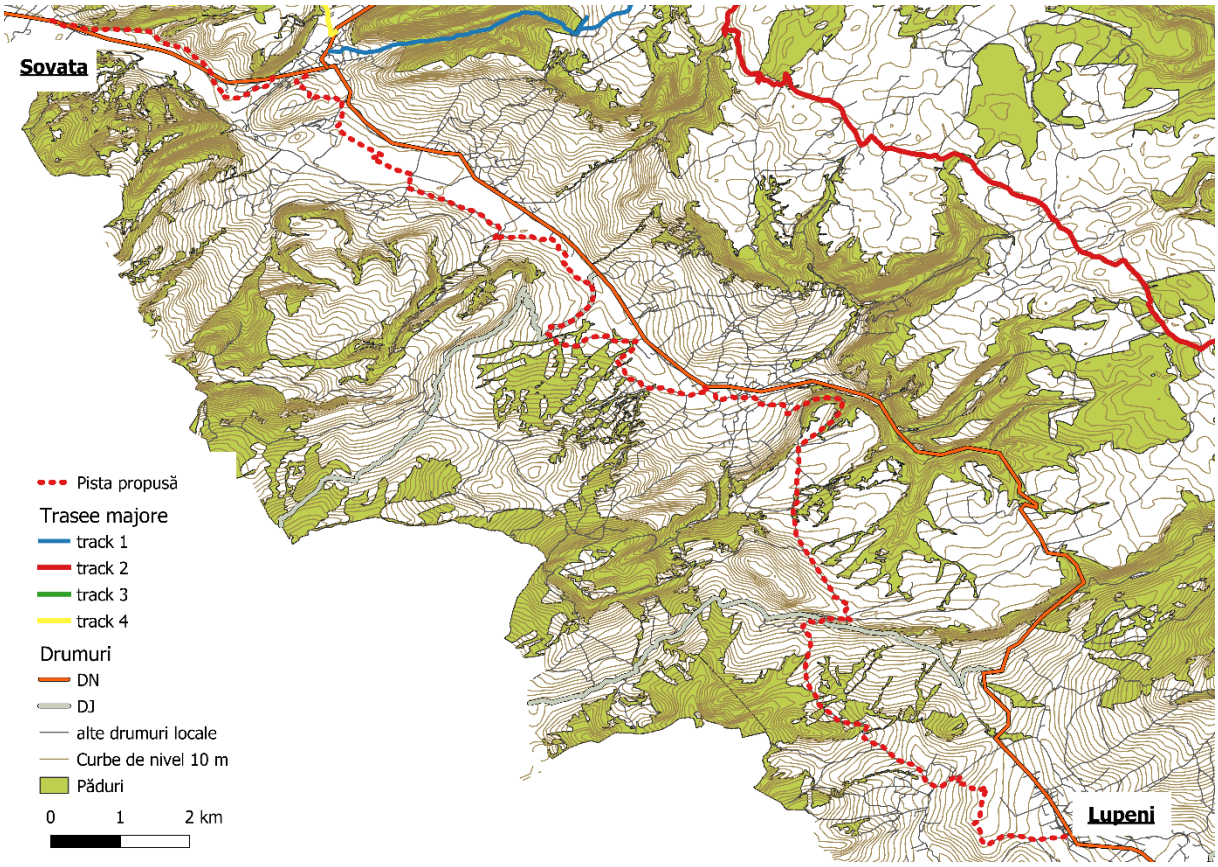

Harta 18 Pista axială Vest – traseu și suprafețe împădurite, curbe de nivel

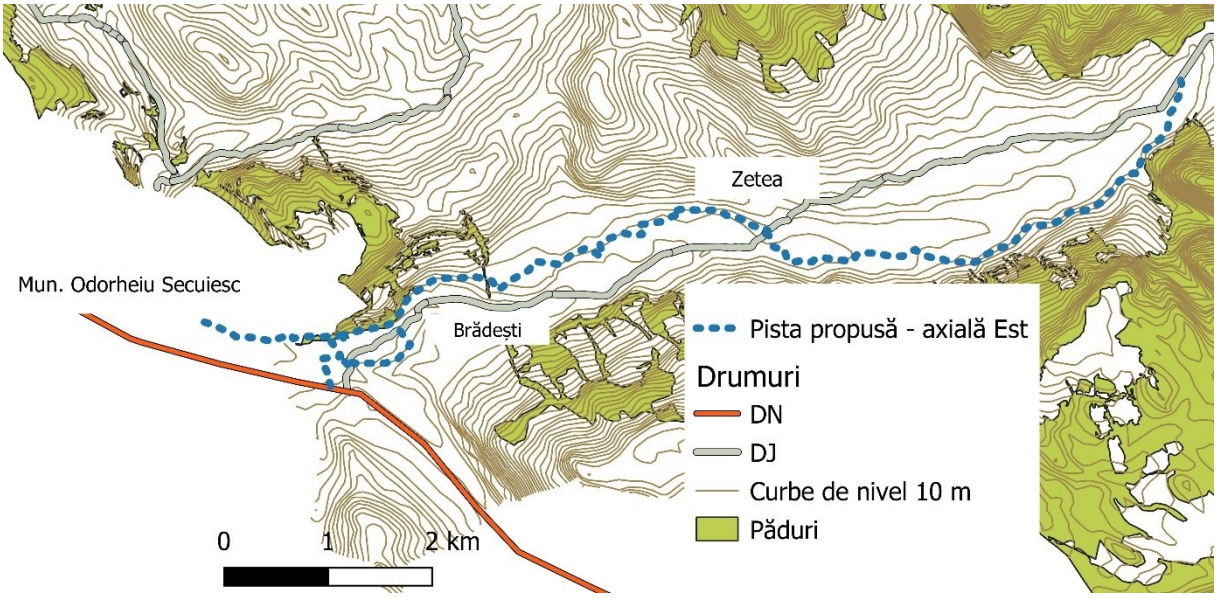

Harta 19 Pista axială Est – traseu și suprafețe împădurite, curbe de nivel

7. *Marcaje de bicicletă pe străzile localităților din zonă pentru facilitarea deplăsirilor cu bicicletă în rândul localnicilor*
8. Trasee care leagă o localitate de un punct de interes turistic - *oferind posibilitatea de excursii de o zi/câteva ore cu bicicleta*

Nivelul de dificultate al traseelor este între ușor și mediu, practicabil pentru categoria de vârstă vizată, fără diferențe de nivel prea mari, cu posibilitatea de amenajare de locuri de odihnă de-a lungul traseelor.

În baza discuțiilor purtate cu reprezentanții diferiților actori economici / stakeholderi, în data de 15 iulie 2019, s-au conturat următoarele **idei** și **necesități de dezvoltare**:

a. Conceptul de *zonă pro ciclist* în sine nu este deajuns. Devine viabil, doar dacă există o rețea de trasee de bicicletă.
b. Acele trasee care necesită autorizații de construcție și surse financiare importante, nu reprezintă prioritate pentru că nu sunt economice.
c. Nu este necesar construcția de piste noi, **rețeaua trebuie alcătuită din drumuri private existente (forestiere și agricole) și drumuri de interes local (drumuri comunale și străzi).**
d. Pentru realizarea rețelei de trasee cicliste este mult mai eficient și economic **reabilitarea parțială sau totală a celor existente** sau marcarea drumurilor cu benzi corespunzătoare.
e. **Creșterea siguranței rutiere** pe drumurile naționale și comunale, mai ales la trecerile de drum, prin metode de încetinire a vitezei.
f. Asigurarea unui **sistem de informare eficient** pentru ciclişti (despre drumuri închise temporar, etc.)
g. **Responsabil** pentru lucrările periodice de reabilitarea, modernizare etc.
h. Trebuie asigurat **accesibilitatea** traseelor de ciclism.

i. Conectarea evenimentelor, competițiilor, festivalurilor cu ciclism cu scopul de a **promova mersul pe bicicletă** și în rândul populației locale, nu doar în rândul turiștilor.

j. Pentru siguranța ciclismului montan trebuie **rezolvată problema câinilor ciobănești**, care în prezent reprezintă un pericol pentru turiști.

k. **panouri informative** care conțin date despre traseu, descrierea obiectivelor turistice pe care le parcurge, precum și a unor obiective aflate in imediata apropiere, reguli de conduită în incinta rezervațiilor naturale, precum și harta zonei.

l. **Crearea mărcii PriBi** (Prieten cu biciclişti)

m. **Crearea unei persoane juridice** pentru implementarea planului (asociație, fundație, s.r.l.)

n. **Responsabil** pentru marca PriBi **și pentru promovare și marketing**

o. **Realizarea aplicației mobile** profesională care acoperă toată aria de interes

Caracteristicile unei localități, unități de cazare, restaurant, loc de odihnă și de informare prietenoasă cu biciclişti PriBi

Localitatea trebuie să dispună de următoarele:

- Fântână de apă potabilă
- Stație de biciclete în regim self- service
- Loc de odihnă cu refugiu într-un punct de atracție turistică
- În localitate minimum 2 stații cu cadre de min. 120 cm înălțime pentru 10 biciclete
- Educație rutieră în mersul cu bicicletă în școli
- Minim un eveniment pe an pentru biciclişti
- Pentru angajații instituțiilor publice, stație acoperită pentru biciclete
- Piste de biciclete denivelate de carosabil pe drumurile naționale și comunale

Sursa foto: http://passauwien.altervista.org/immagini/ybbs/IMG_0407.JPG

Unitatea de cazare va avea:

- Cutie de prim ajutor / punct de prim ajutor
- Trusă de scule pentru reparații biciclete (pompă, reparații anvelope etc.)
- Rampă pentru reparații
- Loc acoperit pentru bicicletă
- Posibilitate de spălare bicicletă
- Posibilitatea de spălare a hainelor cicliste
- Posibilitatea de a rezerva cazare numai o noapte
- Fără costuri extra pentru ciclişti, eventual oferirea de reduceri
- Oferta de mic dejun la pachet fără cost adițional
- Apă de băut gratuit
- Informații despre trasee, puncte de interes turistic, cazare etc.
- Transport bagaj la următoarea destinație contra cost

Sursa foto: https://stara-sola.com/cache/hkorte2/153-img_2165-be36ea76389a9190.jpg

Restaurantul pro ciclist oferă:

Sursa foto: https://www.normal.org/ImageRepository/Document?documentID=11281

- Stație cu cadre de min. 120 cm
  înălțime pentru 10 biciclete
- Cutie de prim ajutor
- Pompe de aer pentru biciclete
- Apă de băut gratuit
- Pachete de mâncare fără cost adițional
- Informații despre trasee, puncte de interes turistic, cazare etc.

Locuri de odihnă/adaposturi

- Locuri de odihnă acoperite cu 2-3 mese și bănci pentru cca. 15 persoane/15 biciclete
- Amlasarea lor să fie după urcușuri sau puncte de belvedere sau în apropierea obiectivelor turistice

Sursa foto: https://staeprodtrails.blob.core.windows.net

Pași de urmat pentru atingerea obiectivelor:

Planificare, proiectare

În procesul de planificare trebuie avut în vedere că traseele montane propuse (Traseul 1 – 4) **sunt practicabile** și în prezent cu BTM și gravel bike, acestea fiind drumuri forestiere și poteci existente. Astfel diferitele secțiuni ale traseelor necesită **o abordare diferită** în funcție de suprafața de rulare (asfalt, macadam, drum de tractor, poteci turistice) și gradul de dificultate.

Proiectarea procesului de construire de trasee noi și /sau reabilitare a traseelor existente presupune cunoașterea bună a zonei și a terenului și trebuie să aibă în vedere cel mai bun raport calitate-cost. Stabilirea **punctelor de control pozitive** va crește atractivitatea traseului, la fel și configurarea **buclelor** posibile, care oferă turiștilor varietate. Cicliștii iubesc traseele care le oferă posibilitatea de a ajunge înapoi la punctul de pornire pe o altă rută.

În cazul pistei **Sovata - Lupeni** se propune realizarea unei piste noi paralel cu DN cu două benzi, două sensuri de circulație.

Pentru **drumurile județene** se propune lărgirea acestora și / sau marcare lor cu marcajul *”Traseu sugerat pentru biciclete”*

Pentru **drumurile de pământ**, **poteci** se propunea reabilitarea/amenajarea acestora pentru a putea fi practicabil și cu bicicleta pentru toate categoriile de vârstă.

În cazul drumurilor existente **primul pas** ar fi amplasarea indicatoarelor, realizarea marcajelor și a panourilor de informare pentru cicliști și turiști. Realizarea și designul acestora trebuie să fie atrăgător, clar și ușor de folosit. Deoarece grupul țintă sunt și turiști străini, mai ales germani, modelul propus este cel nemțesc pe de o parte pentru a crește sentimentul de familiaritate a cicliștilor, iar pe de altă parte pentru a fi similare cu modelele folosite în Europa.

Panourile informative amplasate la punctele de pornire / sosire ale traseelor, la intersecțiile acestora și în punctele de interes turistic trebuie să fi atractive conținând toate informațiile utile pentru cicliști (hartă, lungimea traseului, nivel de dificultate, cod QR etc.)

Implementare

Proiecte prioritare

Pentru atingerea obiectivelor propunem următoarele etapizarea acțiunilor în ordinea după cum urmează:

Piste noi, paralel cu DN / DJ	Realizarea de piste de bicicletă cu lățime de 2 m, cu 2 benzi, prevăzute cu borduri teșite cu înclinare 1:3 și bordură de demarcație unde lățimea drumului permite acest lucru. Asigurarea spațiului de siguranță de 1,5 m față de căi ferate și drumuri forestiere, respectiv cursuri de apă	
	Etapa 1	- Amplasarea indicatoarelor pentru biciclişti de-a lungul traseelor și pistelor (modelul german) - Amplasarea panourilor de informare la capetele traseelor și la locurile de odihnă amenajate cât și la intersecția traseelor
	Etapa 2	- Marcarea drumurilor cu *marcajul "Traseu sugerat pentru biciclete"* -
	Etapa 3	- În funcție de numărul de utilizatori, realizarea sistemului rutier cu îmbrăcăminte asfaltică de 3 cm pe un substrat de balast
Traseele montane (1-4)	Etapa 1	- Amplasarea indicatoarelor pentru biciclişti de-a lungul traseelor și pistelor (modelul german) - Amplasarea panourilor de informare la capetele traseelor și la locurile de odihnă amenajate cât și la intersecția traseelor
	Etapa 2	- Stabilizarea structurii drumurilor extravilan prin împietrit și compactare în cadrul activităților de întreținere de drumuri, pe o lățime de 1 m și grosime de 10 cm.

		- Având în vedere că traficul de vehicule este aproape zero, pe o lățime de 1 m, paralel cu infrastructura existentă lărgirea acostamentului drumurilor existente. Îndepărtarea solului și a vegetației, scarificare, împietrit, compactare pe o lățime de 1 m, grosime 10 cm.

2. Campanii de informarea, educarea și conștientizarea locuitorilor și prestatorilor de servicii d spre avantajele mersului cu bicicleta
3. Realizarea unei hărți tipărite + GPS
4. Cooptarea comunităților locale în procesul de implementare
5. Crearea unui sistem de certificare a localităților și a unităților de deservire pentru obținerea mărcii: “Prieten cu bicicleta” - PriBi
6. Realizarea unei aplicații mobil transparente, ușor de folosit, care include toate serviciile și programele turistice din zonă.

Modele de piste, trasee, marcaje, indicatoare, panouri informative propuse

Pista cu 2 benzi, paralel cu DN sau DJ

Sursa: https://hellodunagerecse.blog.hu/

Marcajul ”Traseu sugerat pentru biciclete”

sursa: https://kerekparosklub.hu/

Indicatoare – model german

Sursa: http://www.elbe-cycle-route.com/

Panouri informative pentru turiști / ciclişti

sursa: https://sgp.undp.org/

Traseu pentru bicicletă împietrit

Sursa: freerider.ro

Resurse financiare necesare

Fondurile necesare sunt considerabil mai modeste decât în cazul construirii unor trasee noi.

Posibile surse financiare:

- Fonduri publice locale
- Fonduri europene (proiecte de finanțare)
- Crowdfunding

- Fonduri private
- Promovare

Resurse umane necesare:

- Comisia de evaluare formată din stakeholderi pentru acordarea mărcii PriBi.
- Personal pentru implementarea planului
- Responsabil pentru promovare și marketing (comunicație)

Promovare și marketing

În procesul de transformare a unei zone turistice într-una prietenoasă pentru biciclişti, pe lângă investițiile considerabile în infrastructura turistică și în formarea capitalului uman sunt multe alte aspecte care pot părea "mărunte", dar fără de care succesul dorit nu apare. Acestea vor contribui la sentimentul de siguranță, la securitatea turiștilor care joacă un rol major în alegerea destinațiilor de călătorie.

Profilul turistului actual care preferă ca destinație Ținutul Sării și practică turismul balnear și de welness -spa:

- Familii autohtone cu copii
- Grupuri de turiști, familii din Republica Moldova – în creștere
- Grupuri de turiști, familii din Rusia – în creștere

Pentru ei intenția noastră este lărgirea ofertei turistice cu programe și activități în aer liber, inclusiv ciclismul pe care-l pot practica împreună cu copii sub forma de excursii scurte. Pentru cei care sunt reticenți datorită nivelului de fitness, posibilitatea de închiriere de biciclete electrice va elimina eventuala piedică de a se bucura de activități de recreere în natură împreună cu familia.

Conform site-ului baldwin.ro, postarea Travel marketing: cum ajungi la generația care călătorește? din 04/08/2019 generația cea mai dispusă să călătorească este generația millennials, și tot ea este generația care preferă experiențele autentice și este conectată

constant la mediul digital. Pentru a ajunge la a acest grup țintă, este important comunicarea cu ei pe canalele pe care le preferă.

Pentru acest grup țintă strategia de marketing trebuie să fie online și multilingv (DE, EN, RO, HU). Excursiile și experiențele nișate sunt preferate de turiștii tineri, care sunt o inspirație și pentru alte generații.

Pe termen lung obiectivul este atragerea a cât mai multor turiști străini care doresc să exploreze Ținutul Sării – zona Hegyalja și preferă experiențe unice într-un peisaj excepțional. Profilul acestui grup țintă: cupluri cu vârsta între 30-50 ani cu copii de 7-10 ani, grupuri de prieteni din generația millennials care la nivel european este cea mai activă și dispusă să călătorească. Țările țintă: Germania, Austria, România, Ungaria.

Pentru atragerea a unui număr cât mai mare de turiști serviciile oferite trebuie să fie **complete** și de **calitate**: de la servicii de transfer de la aeroporturi la hotel, parcări amenajate pentru cei care sosesc cu autoturisme, comunicare impecabilă privind mersul trenurilor sau al autobuzelor pentru cei care călătoresc cu aceste mijloace de transport, până la cele mai mici detalii care conferă turistului siguranță, stare de confort, relaxare.

Căile de comunicare cu potențialii turiști și marketingul trebuie să fie aproape exclusiv online. Informarea prin intermediul rețelelor de socializare este mult mai preferat de către generația care călătorește cel mai mult, decât mersul la o agenție de turism, cel puțin în faza de planificare a vacanței. Pe lângă campaniile **Facebook** sau mesajele vizuale pe **Instagram**, foarte apreciate de către grupul țintă sunt **blogurile** de călătorii, **vlogurile** sau **siteurile** de profil (eurovelo.com, pro.eurovelo.com, https://www.donau-radweg.info/).

Brandul PriBi ar contribui la creșterea credibilității serviciilor oferite de unitățile clasate.

Pentru booking sau orice alte informații relevante (închirieri auto, orar autobuze, restaurante, programe, evenimente etc.) în legătură cu ofertele turistice din zonă o **aplicație multilingvă de mobil este cea mai eficientă și rapidă cale.**

În ceea ce privește mediul off-line pot fi utile articole de promovare plasate în locurile unde grupul țintă este ce mai probabil de găsit (de ex. revista Lufthansa). La destinație broșuri, hărți multilingve, panouri de informare, indicatoare cresc sentimentul de siguranță și confort al

turismului. O altă recomandare ar fi ca indicatoarele și panourile informative și rutiere să fie **similare** din punct de vedere **vizual celor nemțești.**

Să nu uităm însă că oamenii sunt inspirați și influențați de prieteni și rude, deci **recomandare personală** este foarte important în alegerea unei destinații de vacanță, iar pentru experiențe de neuitat, cheia este în mâna gazdei, pentru care calitatea prestațiilor trebuie să fie literă de lege.

Documente analizate

1. National Association of City Transportation Officials,: Urban Bikeway Design Guide, New York 2014
2. National Association of City Transportation Officials: Urban Street Design Guide, New York 2013
3. Ghid metodologic de reglementare a proiectării, execuţiei, utilizării şi mentenanţei lucrărilor de infrastructură pentru biciclete (MDRAP -2016)
4. Ghid metodologic de reglementare a proiectării, execuţiei, utilizării şi mentenanţei lucrărilor de infrastructură pentru biciclete – Transilvania Bike Trails – Fundația ADEPT
5. https://www.donau-radweg.info/
6. Asociația de Standardizare din România – Lucrări de drumuri – terminologie (SR 4032 -1
7. Making Space for Cycling – A Guide for New Developments and Street Renewals (www.makingspaceforcycling.org)
8. www.pro.eurovelo.com
9. Normativ pentru amenajarea intersecțiilor la nivel pe drumuri publice (C.N.A.D.N.R)
10. Buletin tehnic rutier – Anul I, nr. 2, februarie 2001
11. Criteriile UE privind achizițiile publice ecologice pentru proiectarea, construcția și întreținerea drumurilor, CE 2016
12. NORME TEHNICE privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice
13. Semnalizare rutieră, marcaj rutier – Asociația de Standardizare din România 2015
14. SR-7348-2001-Lucrari-Drumuri-Echiv-Vehiculelor
15. STAS-2900-89-Latimea-Drumurilor
16. STAS-10796-2-79-Rigole-Santuri-Si-Casiuri
17. STAS-11416-80
18. STAS-10144 / 2-91 Trotuare, alei de pietoni și piste de ciclişti

Anexe

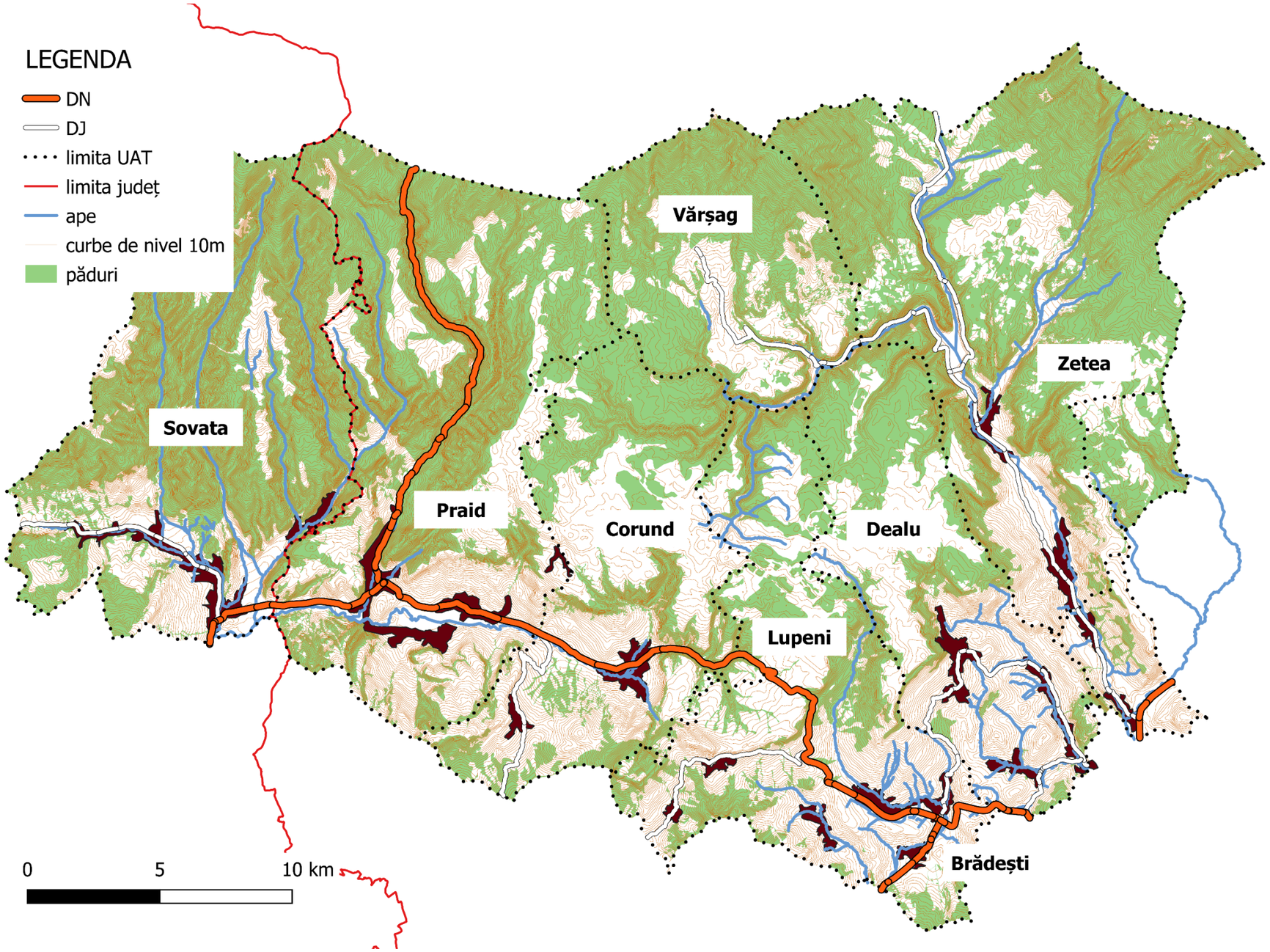
LEGENDA
DN
DJ
limita UAT
limita județ
ape
curbe de nivel 10m
păduri
Vărșag
Zetea
Sovata
Praid
Corund
Dealu
Lupeni
Brădești
0
5
10 km

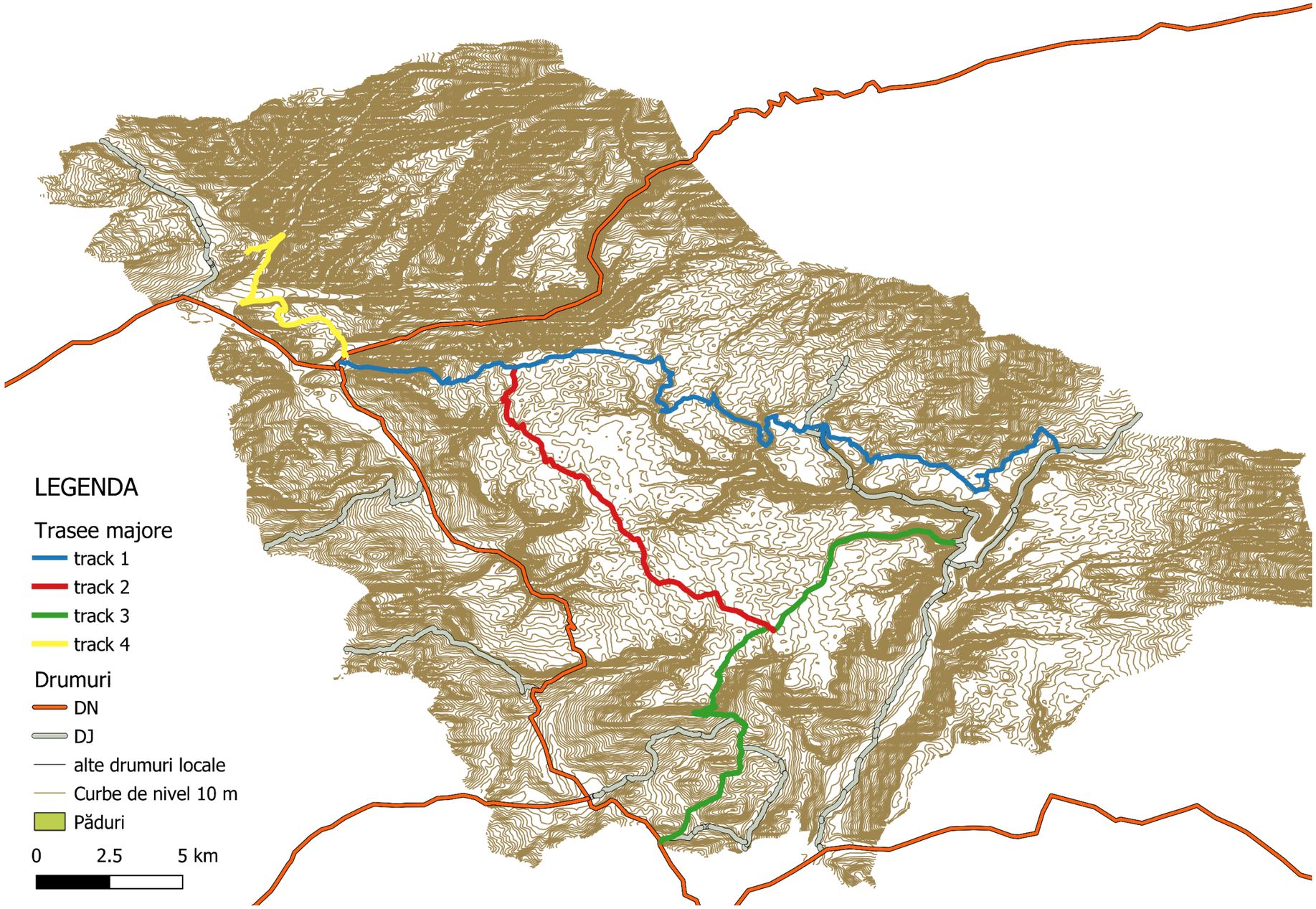
LEGENDA
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
2.5
5 km

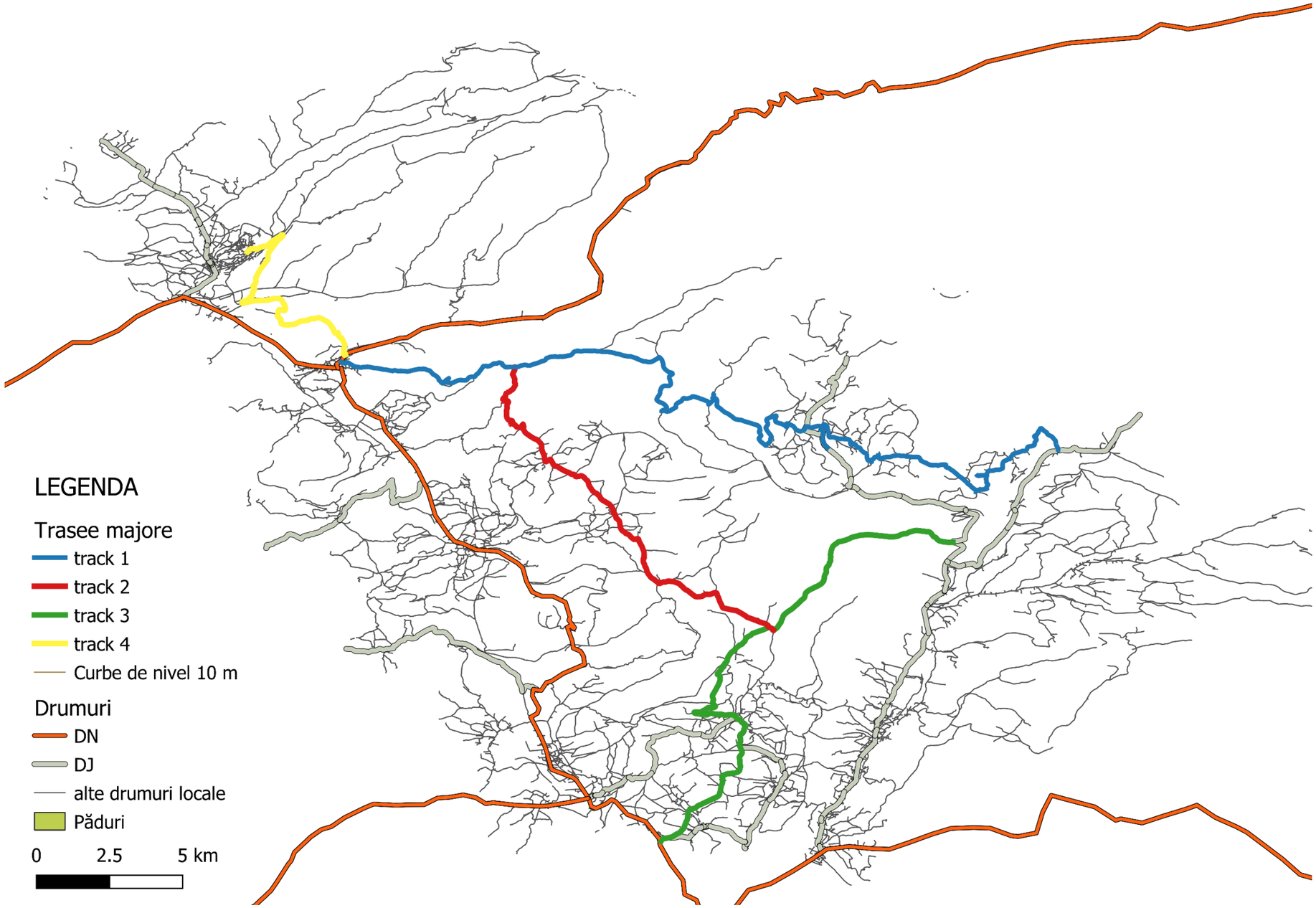
LEGENDA
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Curbe de nivel 10 m
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Păduri
0
2.5
5 km

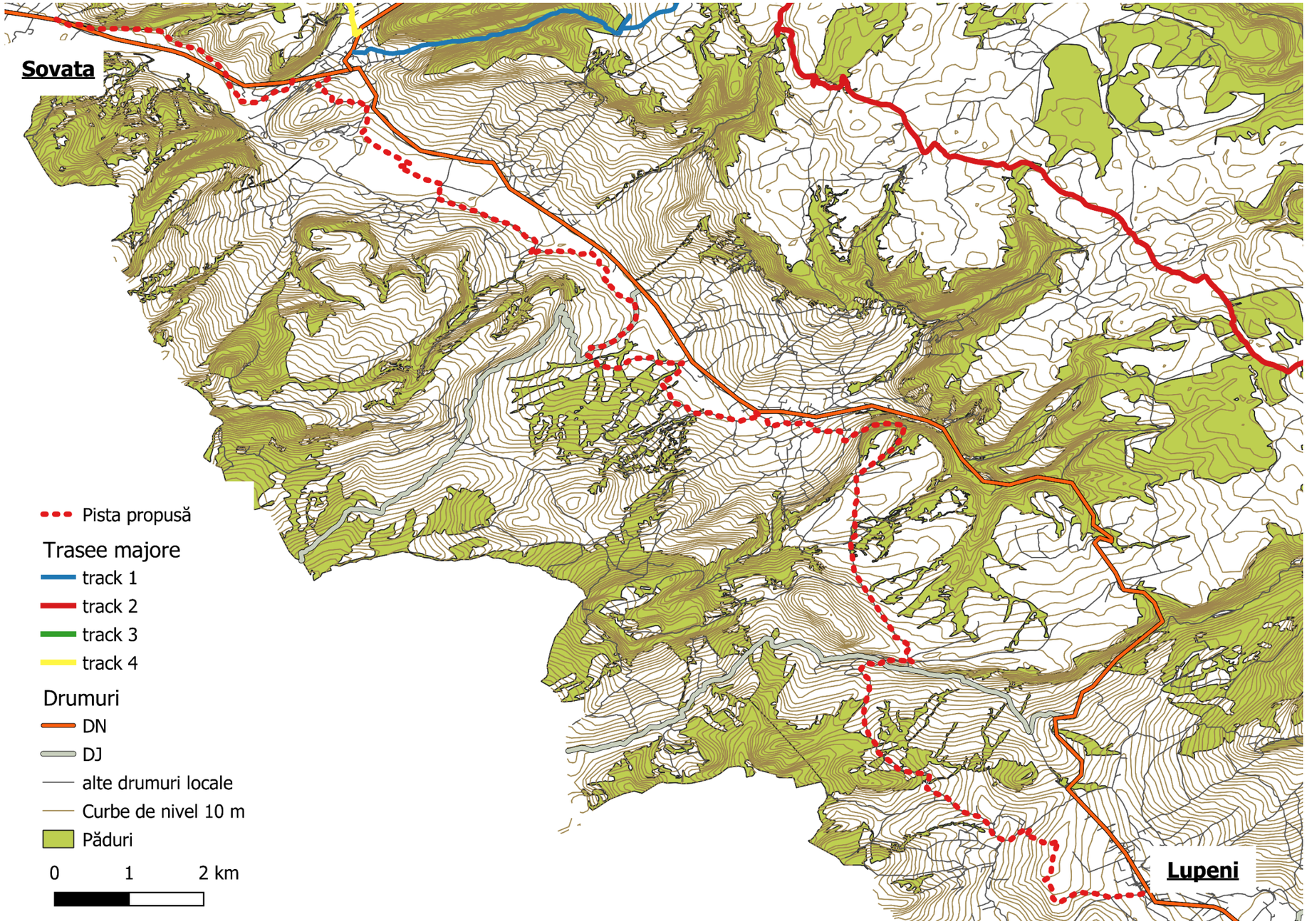
Sovata
Lupeni
Pista propusă
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
1
2 km

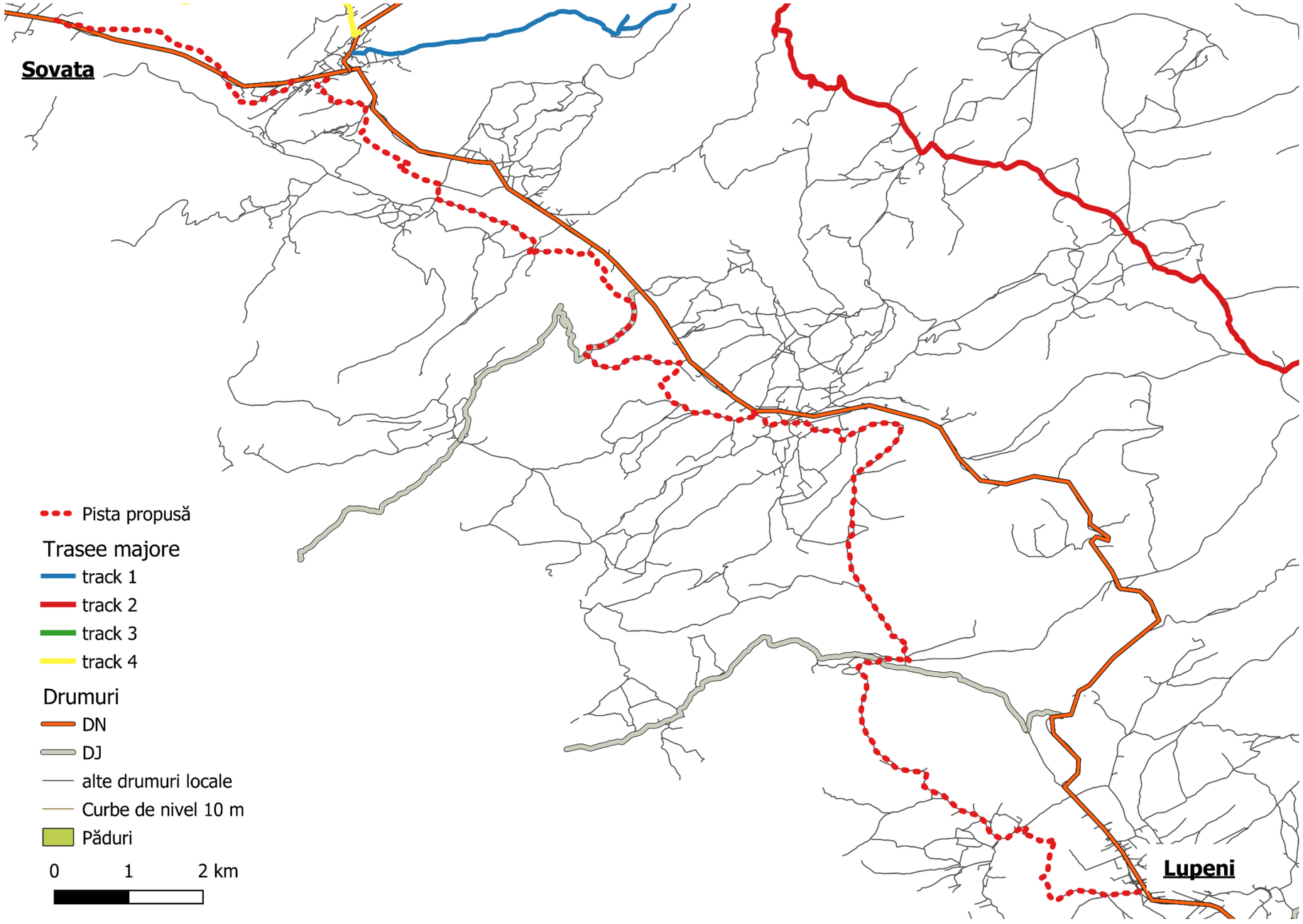
Sovata
Lupeni
Pista propusă
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
1
2 km

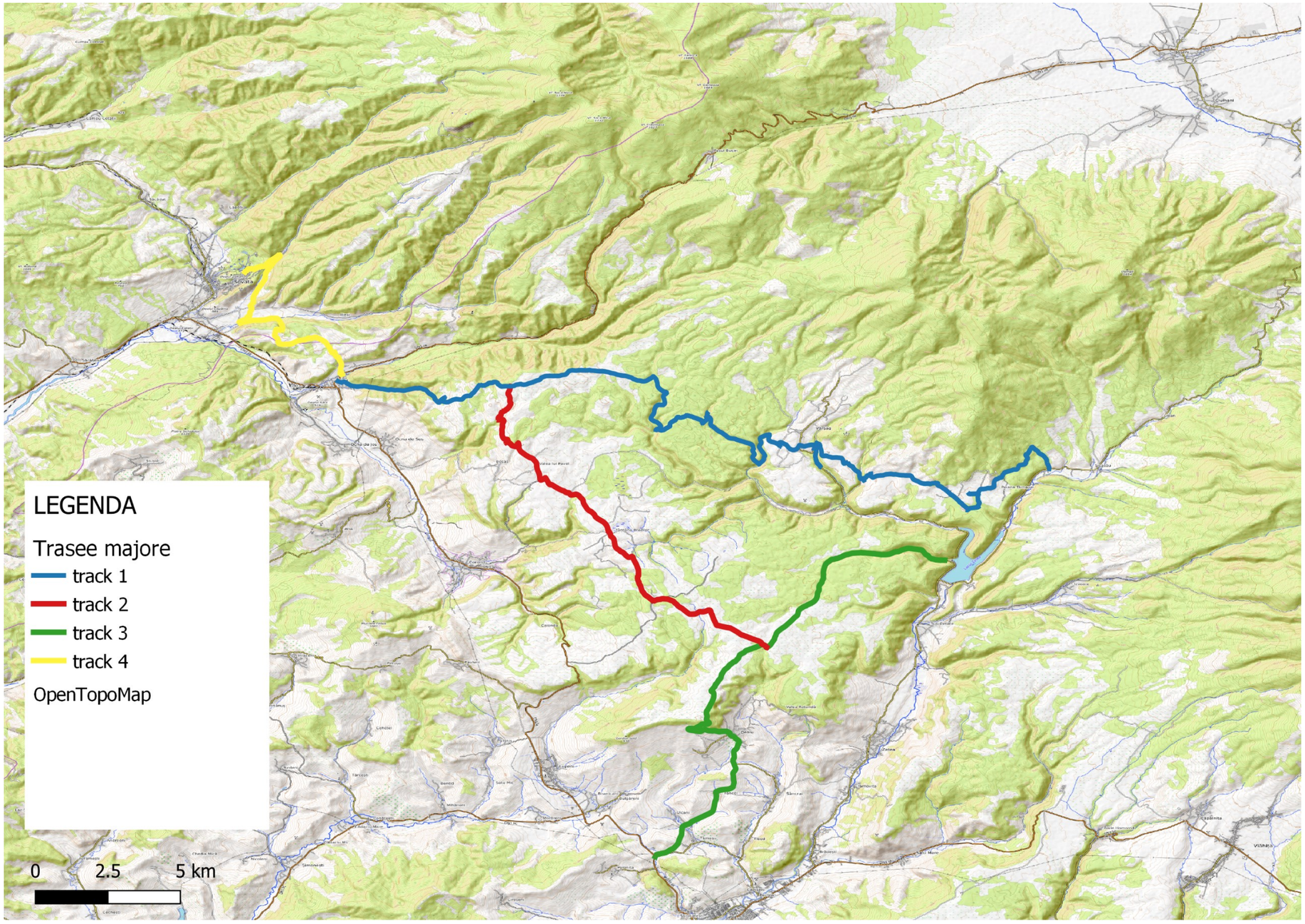
LEGENDA
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
OpenTopoMap
0
2.5
5 km

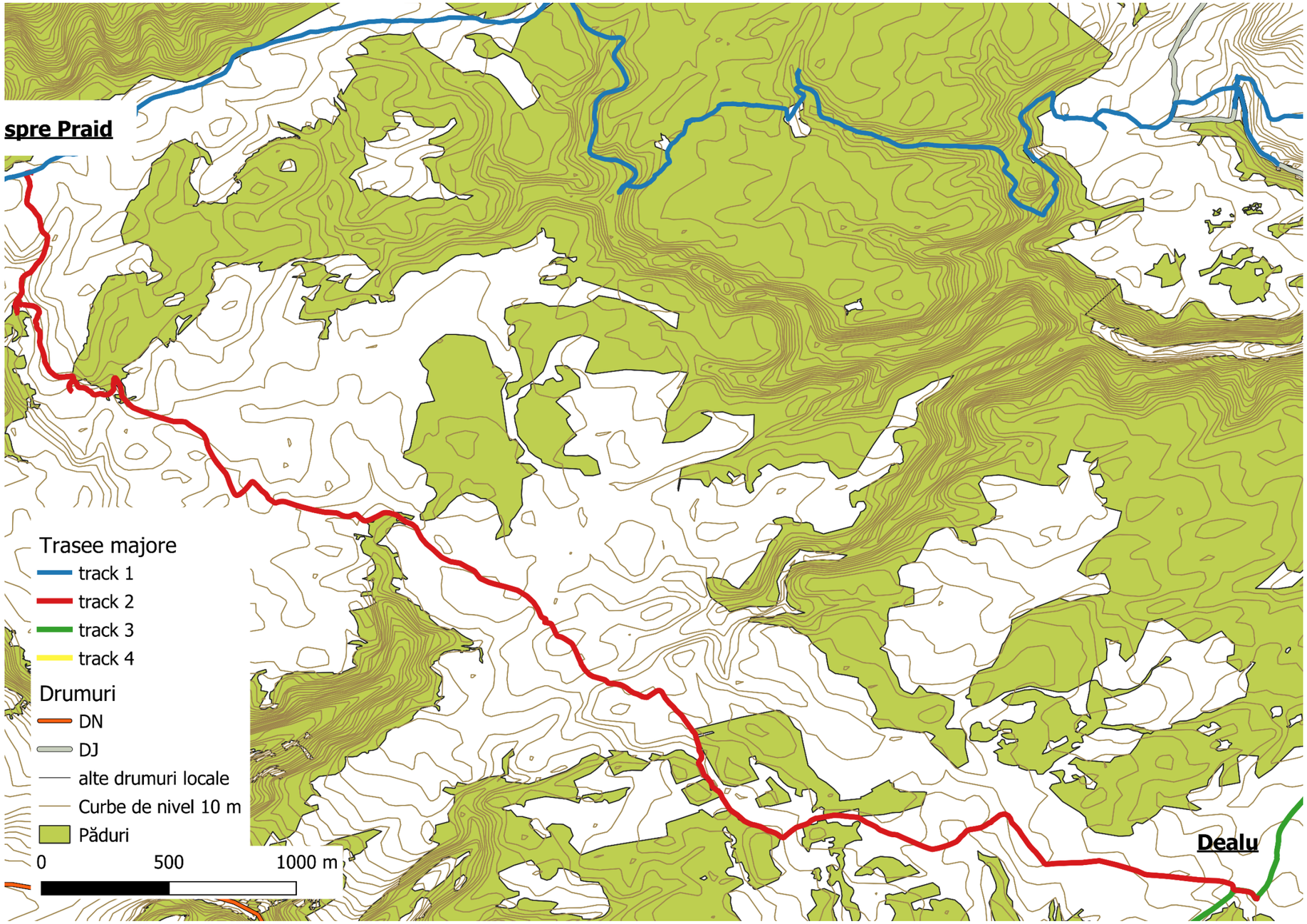
spre Praid
Dealu
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
500
1000 m

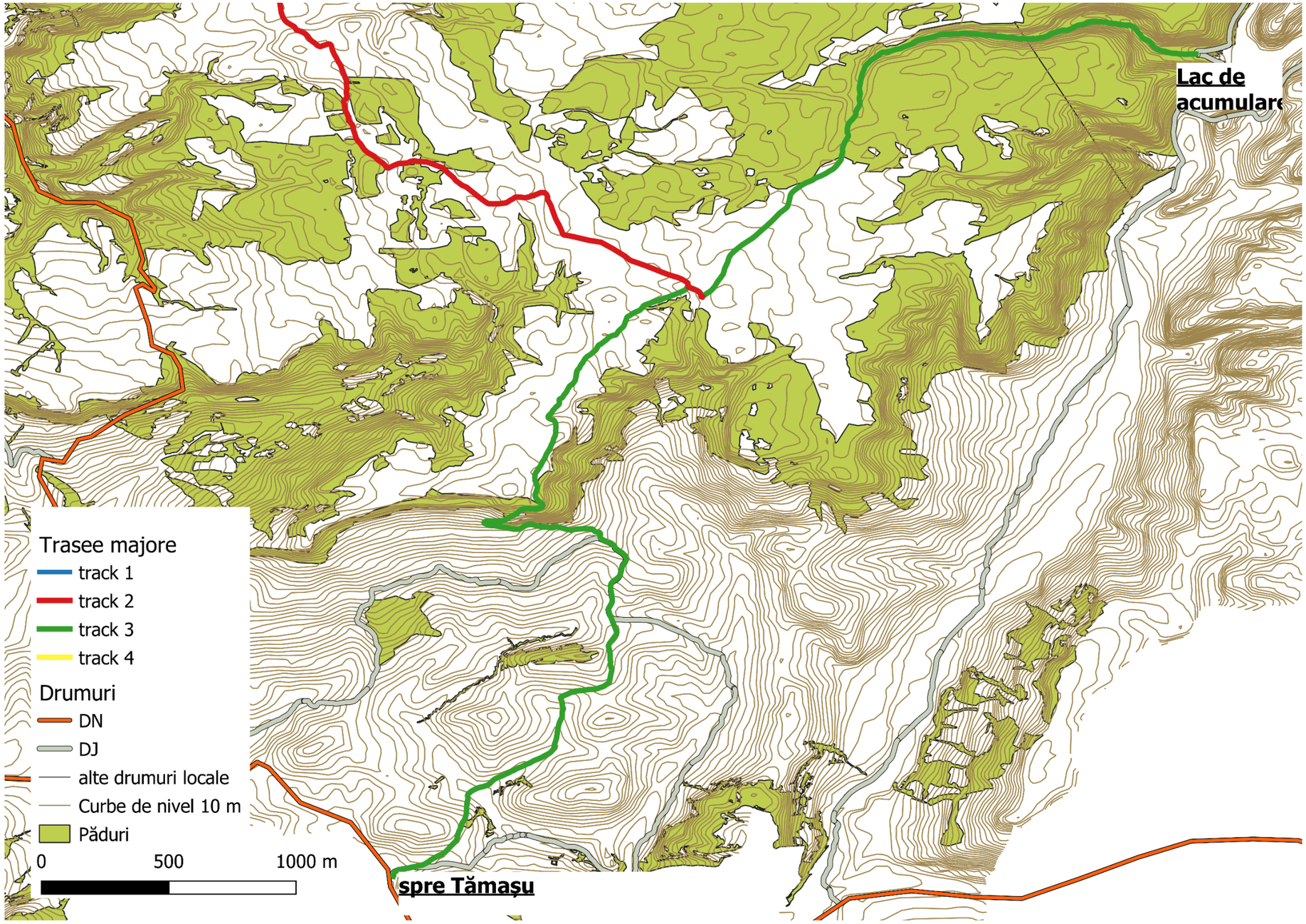
Lac de acumulare
spre Tămașu
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
500
1000 m

Lacul Ursu
Praid
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
500
1000 m

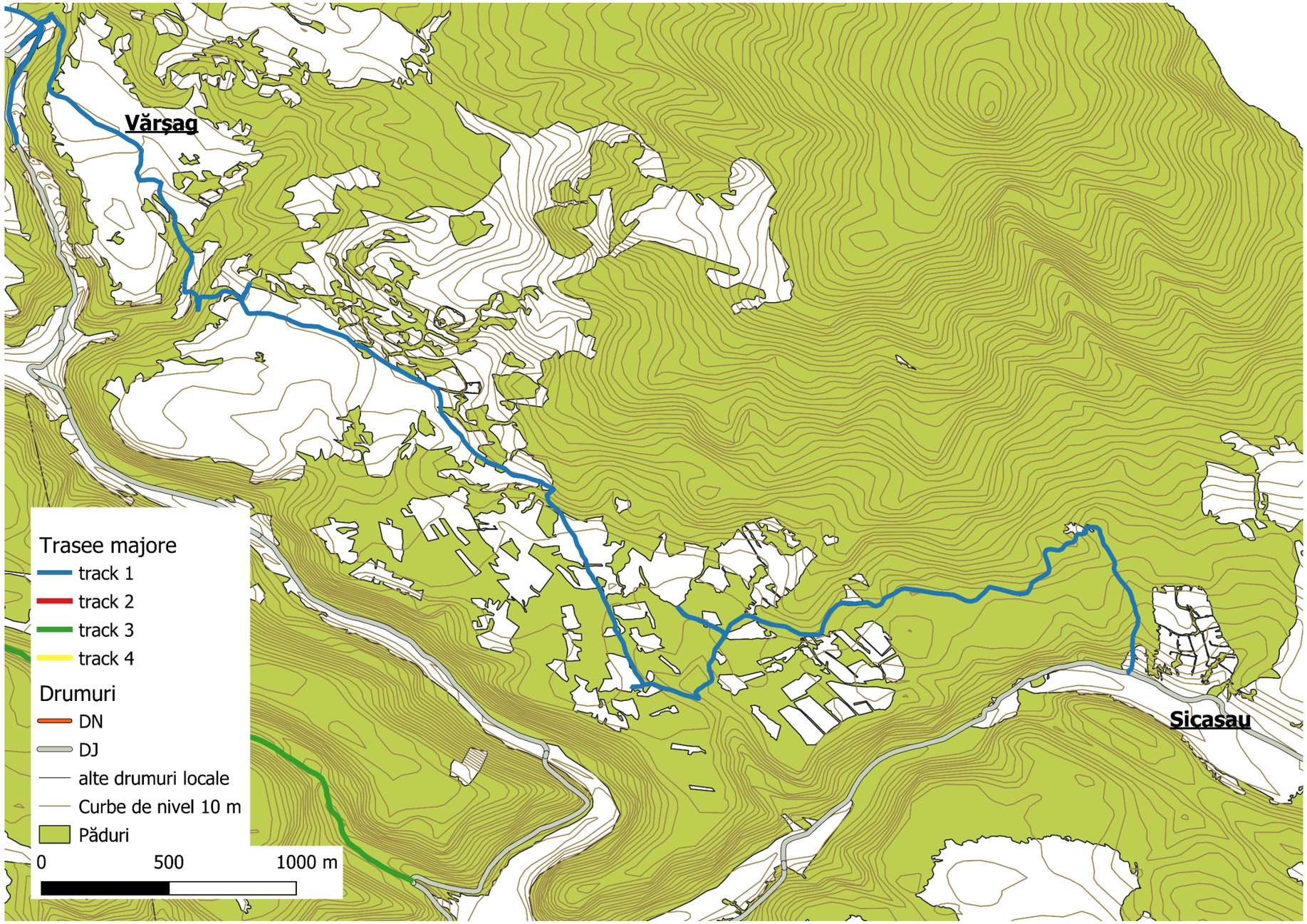
Vărșag
Sicasau
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
500
1000 m

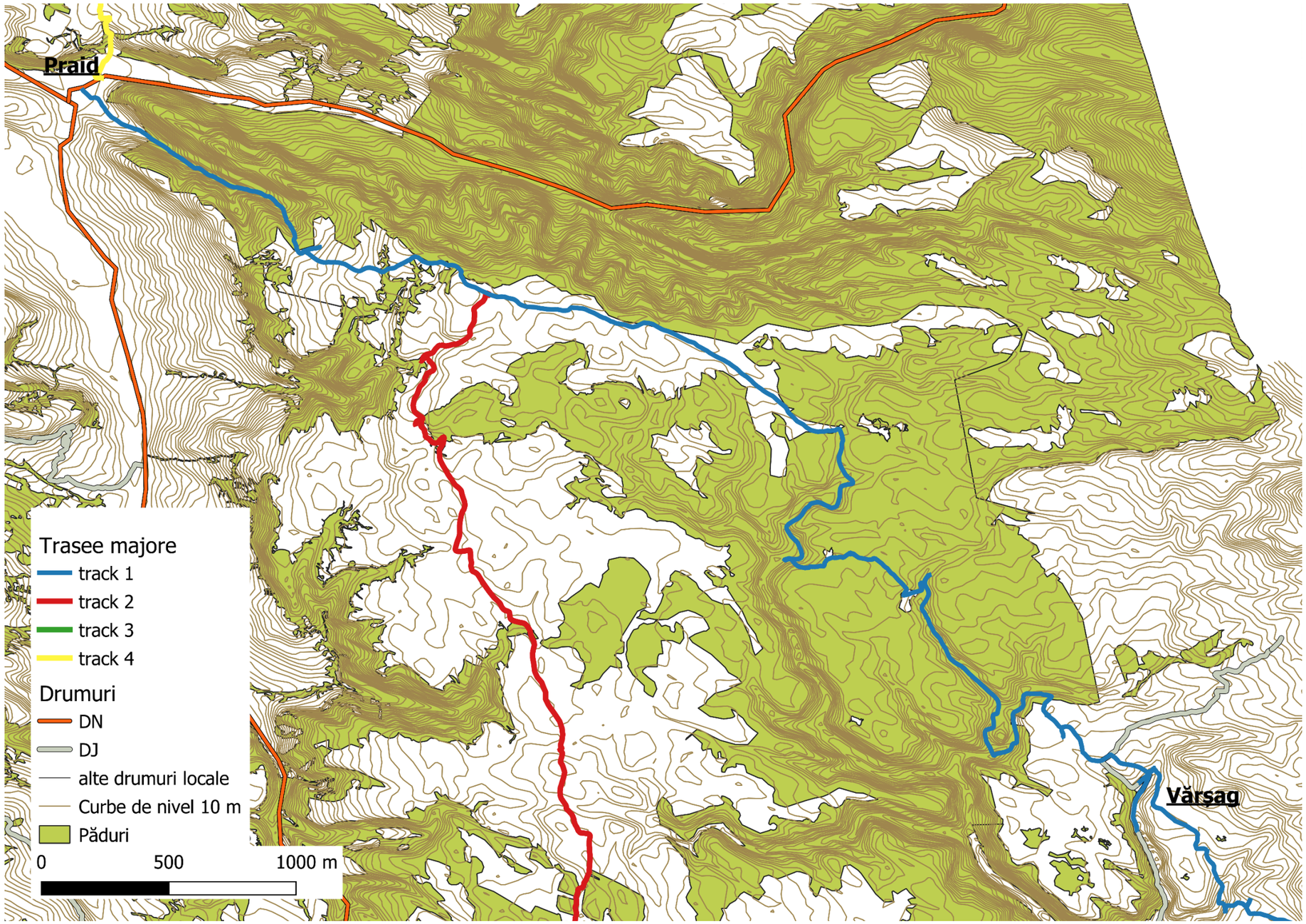
Praid
Vărșag
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
500
1000 m

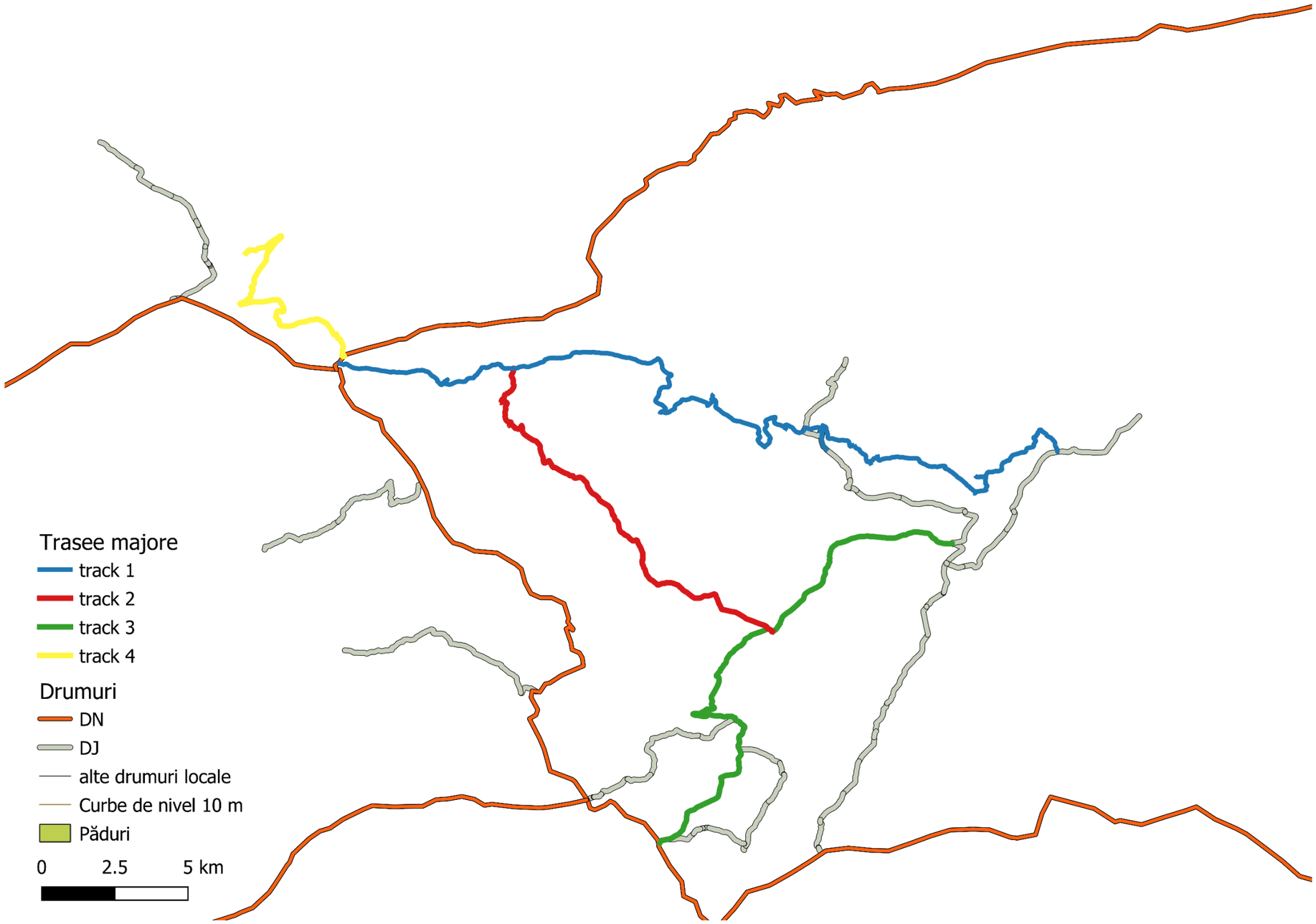
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
2.5
5 km

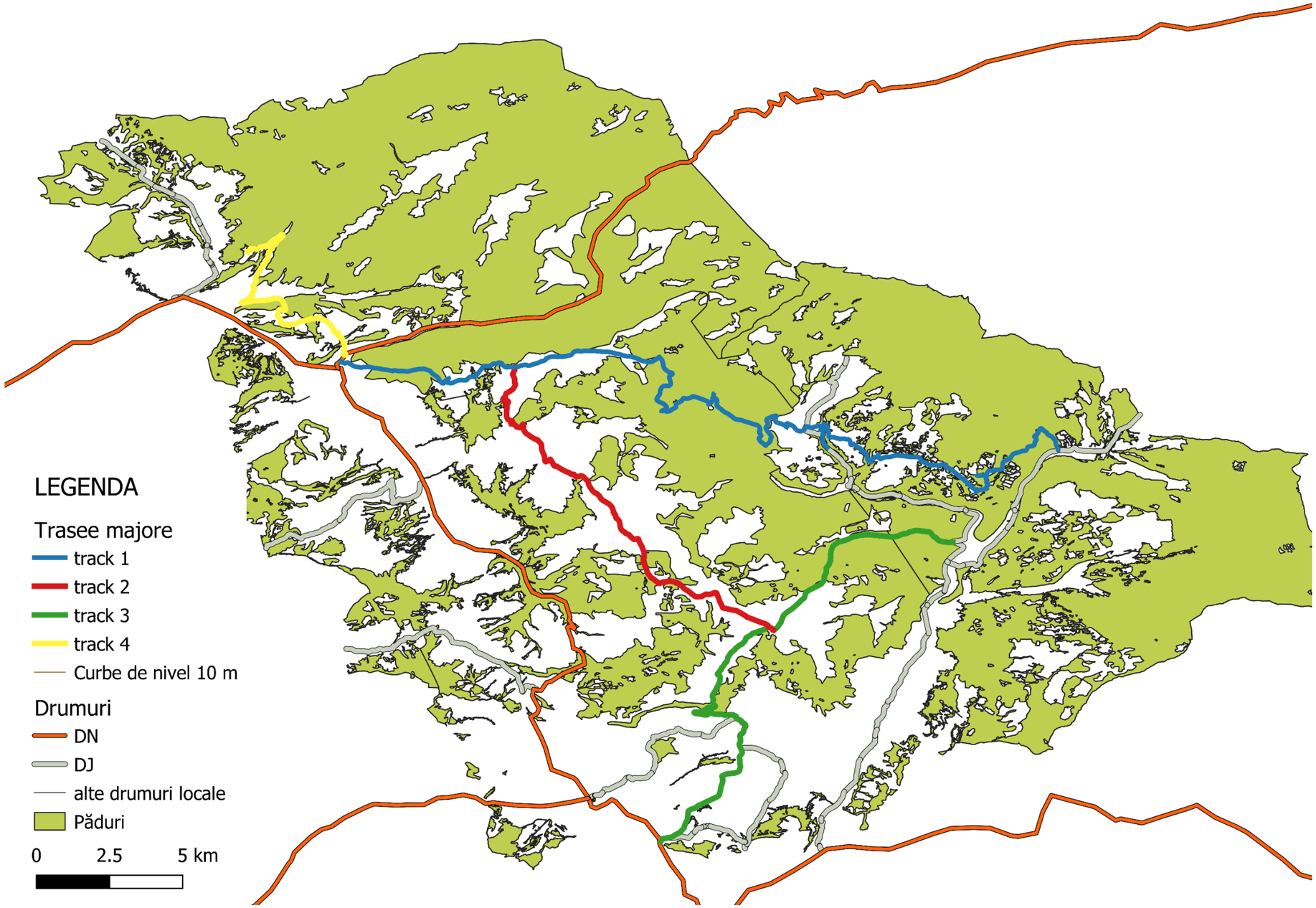
LEGENDA
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Curbe de nivel 10 m
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Păduri
0
2.5
5 km

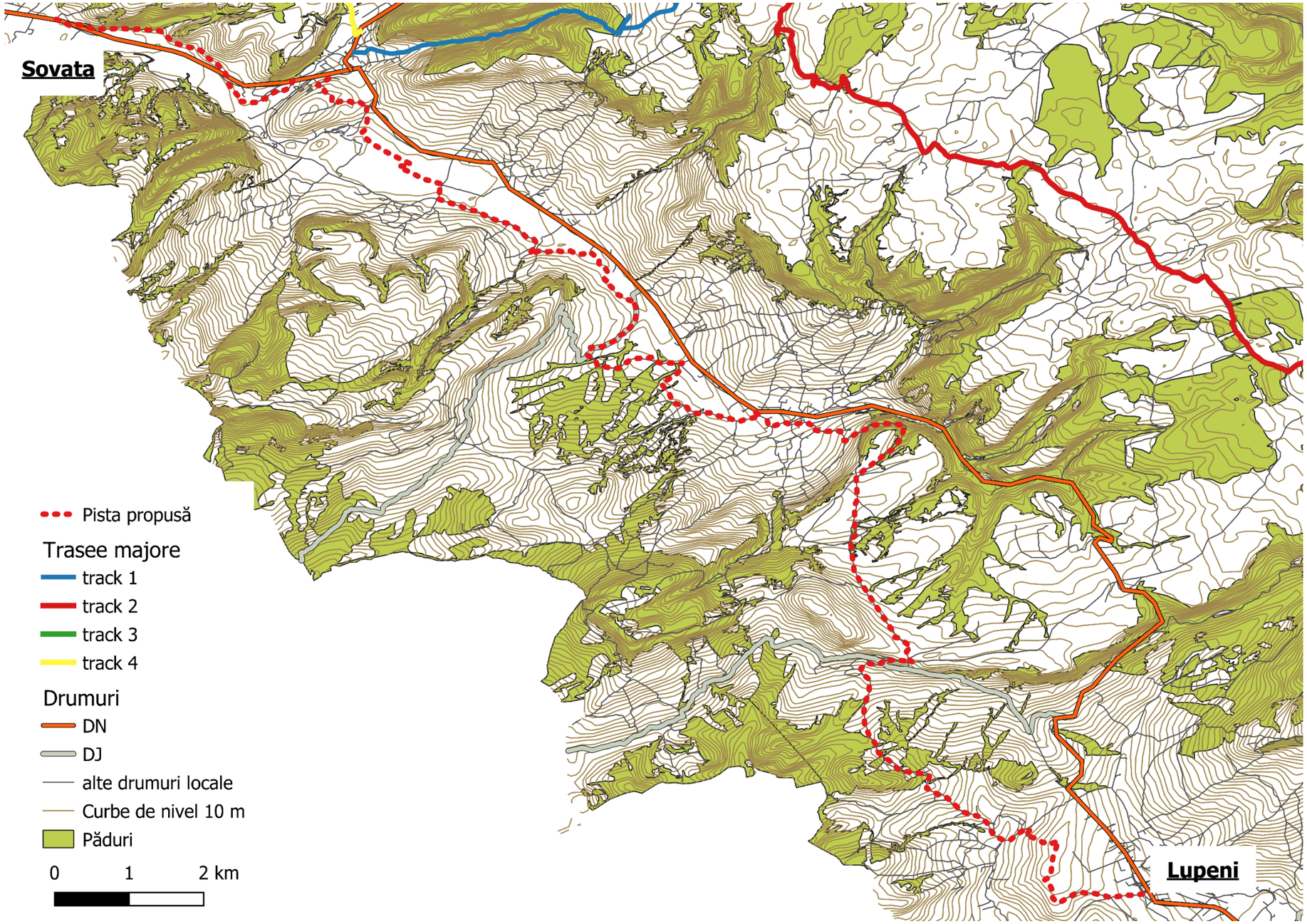
Sovata
Lupeni
Pista propusă
Trasee majore
track 1
track 2
track 3
track 4
Drumuri
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Păduri
0
1
2 km

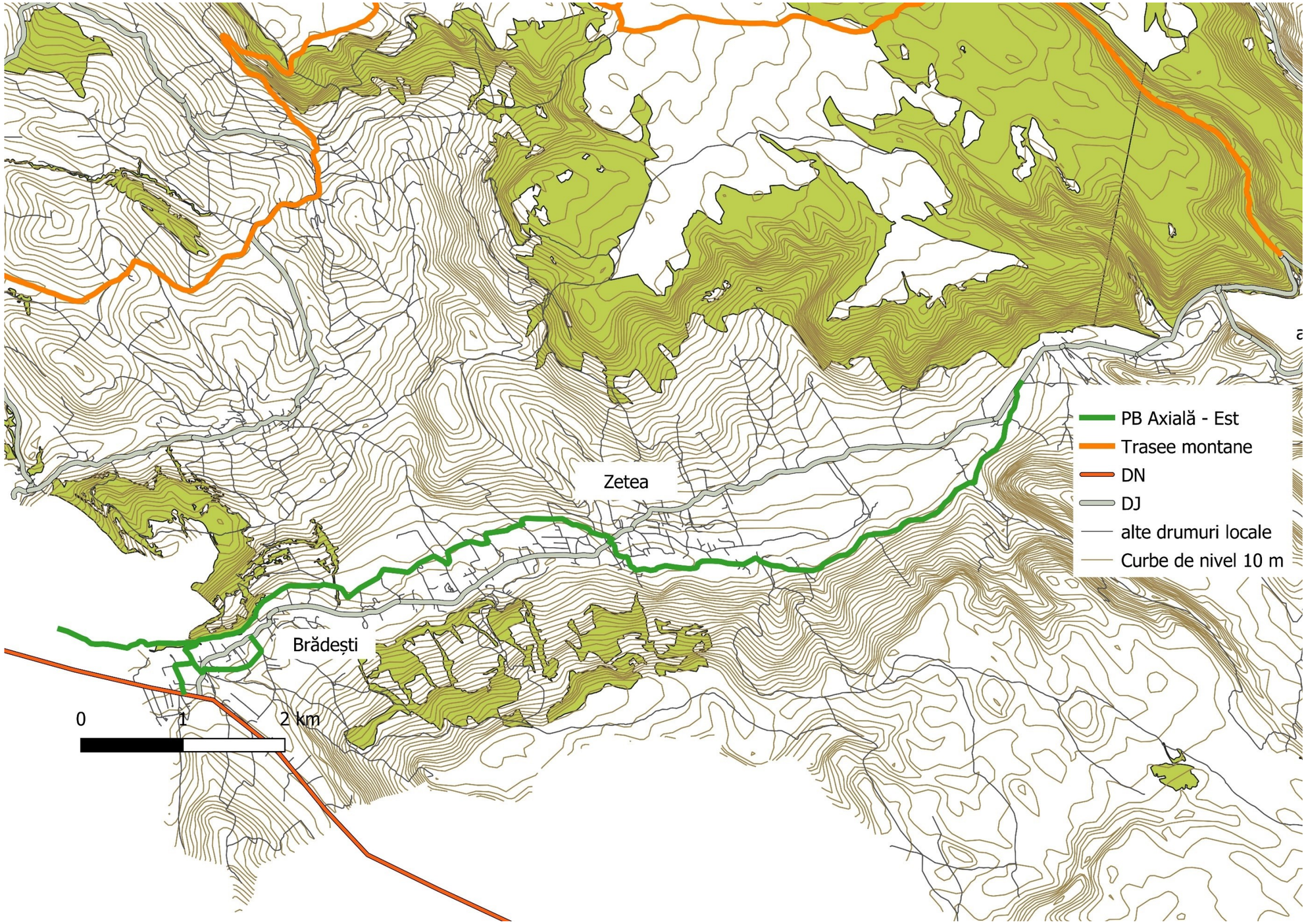
PB Axială - Est
Trasee montane
DN
DJ
alte drumuri locale
Curbe de nivel 10 m
Zetea
Brădești
0
1
2 km